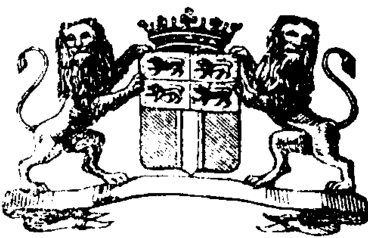
N°. 307. A°. 1859.

ZONDAG EN MAANDAG 25 EN 26 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 22 December.

Lord Palmerston, wiens politiek steeds de strekking heeft gehad om, althans in naam, de suzereiniteit der Porte over Egypte te handhaven en die daarom steeds het tractaat van 1841 als eene van zijne grootste overwinningen beschouwt, ziet in het plan tot doorgraving der landengte van Suez eene herleving der Fransche politiek op dit punt en deze wil hij tot het uiterste bestrijden. Andere Ministers, waaronder lord John Russell, duchten dat die tegenstand zou kunnen leiden tot ernstige gevolgen, ja tot een casus belli met Frankrijk, dat in deze gesteund wordt door Rusland en Oostenrijk. Volgens hen ware het eenige middel om dit uiterste af te wenden, den Sultan over te halen om den firman der concessie alleen te schenken onder zulke voorwaarden, als waarbij het zuiver en uitsluitend commercieel karakter der onderneming werd gewaarborgd. Lord Palmerston echter houdt vol dat, wanneer eenmaal de werkzaamheden onder de bescherming van Frankrijk begonnen zijn, Frankrijk, in spijt van alle mogelijke firman's, feitelijk bezit zal nemen van Egypte en daaruit alleen met kracht van wapenen zou te verdrijven zijn. Wanneer de Sultan den firman weigert, wordt die geduchte eventualiteit voorkomen.

De Regering hecht in deze omstandigheden eene groote waarde aan het aanblijven van Fuad-pacha als minister in Turkije en meent dat zijne aftreding noodlottig zou zijn voor den Britschen invloed te Konstantinopel.

—Behalve den reeds vermelden feestdronk op het leger en de vloot, door lord Palmerston eergisteren aan het feestmaal der landbouw- en arbeidersvereeniging te Romsey uitgebragt en waarin hij aanleiding vond om beider tegenwoordigen voortreffelijken toestand te roemen, stelde die eerste Minister er ook een op de dagbladpers in. Iedereen, zeide hij, die een dagblad uit de vorige eeuw met een uit onze dagen vergelijkt, moet het onderscheid terstond in het oog vallen. Het grooter aantal der behandelde stoffen, de betere bearbeiding er van, de volledigheid der berigten van nagenoeg ieder blad leveren de duidelijkste bewijzen van den vooruitgang der menschelijke kennis op. Maar inzonderheid in één gedeelte der werkzaamheden heerscht een verbazende vooruitgang, dat namelijk hetwelk de mededeeling der openbare beraadslagingen betreft. In het laatste der vorige eeuw was er een zekere Woodsall, die verslag van zoodanige beraadslagingen gaf. En hoe deed hij dit? Hij ging naar de galerij van het Lagerhuis, luisterde aandachtig, begaf zich huiswaarts, dronk een paar pinten bier, ging naar bed en maakte dan den volgenden morgen uit zijne droomen en herinneringen een zoogenaamd verslag der zitting op. Thans is de bekwaamheid en vlugheid der verslaggevers zoo verbazend dat, wanneer de redenaar niet zeer op zijne hoede is, zaken geschreven worden die beter niet gesproken waren. Een geacht Iersch vertegenwoordiger beklaagde zich eens dat de verslaggever zijne redevoering geen volle regt had laten wedervaren. Het antwoord luidde: „Mijnheer, ik heb uit wat gij gezegd hebt eene zoo goede redevoering gemaakt als mij mogelijk was. Zijt gij echter met mijne handelwijze niet tevreden, dan zal ik voortaan het door u gezegde letterlijk mededeelen, maar dan vrees ik dat zulks althans uwe vrienden niet bijzonder bevallen zal." Lord Palmerston erkende verder hoe het onbegrijpelijk voorkwam dat de menschelijke hand het gesprokene zoo snel en naauwkeurig kon volgen, en hoe hij zelf bij herhaling lessen in de stenografie genomen had, maar met het ongelukkig gevolg dat hij die schrijfwijze niet goed leeren en wat hij dan nog schreef later zelf niet lezen kon. Zijne toespraak eindigde met deze woorden: „Leve de drukpers!"

— Zoo als reeds gemeld is, betoont de Times zich zeer voldaan over den inhoud van het vlugschrift de Paus en het Congres, en wel als bewijs dat Frankrijk zich, even als Engeland, tegen alle gewapende poging verzetten zal om de bewoners der Hertogdommen en der Romagna hunne vervallen verklaarde Vorsten weder op te dringen. Ook de Morning Post spreekt gunstig over dat geschrift, waarin dat blad de eenige voorwaarden ziet aangewezen op welke de Souverein van een grooten Katholieken Staat de vereeniging van den eerbied voor de Italiaansche nationaliteit met dien voor het Pauselijk gezag kan vereenigen. Het twijfelt niet aan den geest waarin dit vraagstuk beslist zou worden, indien zulks alleen van den wil des Franschen Keizers afhing, maar erkent tevens hoe de belangen des Pausdoms te naauw met die der Katholieke wereld verbonden zijn dan dat niet de geheele Christenheid het regt zou hebben gehoord te worden, alvorens een definitief besluit worde genomen. Voorts wordt herinnerd hoe de Paus, zoowel in zijne herderlijke brieven en allocutien als in de diplomatieke notas van den kardinaal Antonelli, zich bestendig tegen het denkbeeld der afscheiding van de Romagna heeft verzet, zoodat de moeijelijk vooraf te beantwoorden vraag ontstaat welke gevolgen de mogelijke weigering des Pausen om de hem nu door den Keizer aangewezen stelling in te nemen, voor het Katholicismus in Frankrijk en elders hebben zou.

— Laatstl. dingsdag werd hier de negende jaarlijksche vergadering der aandeelhouders in de maatschappij voor het kristallen paleis te Sydenham gehouden en, na eenige discussie, tot uitkeering van een dividend van 2 Engelsche schellingen op ieder aandeel besloten. Uit het verslag bleek dat de inkomsten dit jaar die van al de vorige overtroffen hebben, hetwelk inzonderheid aan de viering van het Händelsfeest was toe te schrijven. De uitgaven hadden, ook ten gevolge der toebereidselen en versieringen voor dat feest, ongeveer £ 45,000 bedragen en zijn voor het volgende jaar op ongeveer £ 40,000 geraamd.

— Uit Napels heeft men berigt ontvangen van het aldaar overlijden van lord Holland, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 57 jaren. In julij 1831 als attaché bij de Russische ambassade de diplomatieke loopbaan ingetreden, werd hij in 1832 secretaris van legatie te Turijn en in 1835 te Weenen. In april 1838 werd hij tot gevolmagtigd minister bij de Duitsche Bondsvergadering benoemd en eenige maanden later tot minister in Toskane. Deze laatste betrekking vervulde hij tot in 1846, toen de staat van zijne gezondheid hem noopte de Staatsdienst vaarwel te zeggen. Zijne titels sterven met hem uit.

— Ofschoon het gisteren hard uit het N. W. stormde, met hooge zee en sneeuwjagt, zijn de duikers bij het wrak van de Royal Charter verscheidene uren onder water geweest, en hebben 35 sovereigns geborgen. De stoomboot Fury is met £ 30,000 aan goud uit de Royal Charter naar Liverpool vertrokken, van waar dit edel metaal naar de Bank van Engeland zal worden verzonden.

PARIJS den 23 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heeft de Keizerlijke politiek het masker afgeworpen? Ziedaar de vraag, welke men aan alle kanten hoort doen. De brochure toch breekt op eens met de Oostenrijksche politiek, door den Keizer te Villafranca ingewijd. Nu mag men zeggen dat zij niet officiëel is, dat zij den heer de la Guéronnière niet tot schrijver heeft, — deze verzekeringen worden door de feiten zonderling weêrsproken. Bijna alle bladen deelen een groot gedeelte van de brochure mede; allen houden er zich mede bezig. Aan al de bladen in de provinciën zijn exemplaren gezonden; de Agence Havas heeft alle nieuwsberigten ter zijde gelegd om uitvoerige aanhalingen uit de brochure te kunnen opnemen. Wanneer de brochure het werk ware van een eenvoudig particulier, van een onafhankelijk denker, zouden dan al de raderen van onze politieke administratie in beweging zijn gebragt om haar aan de algemeene aandacht te onderwerpen?

Ziehier hoe zich de hoofdredacteur van den Constitutionnel uitlaat: „Men moet nadenken over zulke werken, wanneer zij zich voordoen, en zich niet overgeven aan zijne eerste indrukken. Men begrijpt hoe vele nieuwe en diepe inzigten, treffende gevolgtrekkingen, zulk een exposé bevat..... Wij bewonderen onvoorwaardelijk den verheven geest en de godsdienstige drijfveeren, welke hem hebben geïnspireerd." Evenwel verklaart het blad dat het zich voorstelt eenige van de stellingen des schrijvers te wederspreken.

Le Siècle zegt eenvoudig: „Wij deelen lager een fragment mede van de brochure, getiteld de Paus en het Congres. Men zal zien dat de politiek van van den naamloozen schrijver overeenstemt met die welke wij steeds hebben voorgestaan."

„Na eene vlugtige lezing, zegt la Patrie, willen wij nog niet oordeelen over zulk een gewigtig werk; de passages (het blad haalt hier de meest opmerkelijke aan), welke wij aan onze lezers mededeelen schijnen ons toe eene even onpartijdige als verhevene waardering te zijn van de politieke voorwaarden der wereldlijke heerschappij van den Paus. Wij zullen er bijvoegen dat in ieder geval het gevoel dat den schrijver heeft bezield, een diepe eerbied is voor de Kerk."

Men kan echter veilig zeggen dat de heer de la Guéronnière tot dezelfde conclusie komt als de heer E. About in zijne Question Romaine.

Le Pays, die steeds met eene door den heer Walewski bevolene standvastigheid de zaak van den Paus heeft ondersteund, bevindt zich tegenover deze brochure in geene geringe verlegenheid. „Wij deelen er, zegt het blad, het eerste gedeelte van mede, waarin de schrijver met groote kracht aandringt op de noodzakelijkheid van de handhaving der wereldlijke heerschappij van den H. Stoel, in het belang der Europesche orde. — Wij gelooven overigens dat men zou mistasten, wanneer men dit geschrift zou willen vastknoopen aan eene Regeringsgedachte of aan invloed van hooger hand."

Gij ziet dat de officiële bladen niet verzekeren dat de brochure niet officiëel is; zij gelooven het alleen. L'Opinion Nationale zegt heden avond dat de half officiële bladen aangeschreven zijn om te verzekeren dat de brochure niet van den heer de la Guéronnière is.

De bladen kunnen trouwens veilig die verklaring afleggen, want het is bewezen dat de heer de la Guéronnière slechts zijne medewerking heeft verleend, en niemand, in de officiële wereld, twijfelt er aan of de Keizer is de voornaamste schrijver. La Presse drukt zich heden avond zeer bepaald uit: „Indien het waar is dat de brochure: de Paus en het Congres, regtstreeks of zijdelings de „hooge afkomst" bezit, welke men haar toeschrijft, is de Romeinsche questie in 't eind in bepaalde termen gesteld. Eene duidelijke, nagenoeg volledige oplossing, zal aan het Congres worden onderworpen, en daar zij buiten eenigen twijfel goedkeuring zal vinden bij Engeland, Rusland, Sardinië en Pruissen, zijn de dagen van het wereldlijk gezag des Pausen geteld."

Men zegt dat het Wetgevend Ligchaam tegen den 16 januarij zal opgeroepen worden voor de Zitting van 1860.

Met een ongeduld, dat aan de beurs bijna tot onrust stijgt, verwacht men de openbaarmaking in den Moniteur van het rapport over het budget, dat der Minister van finantiën aan het einde van ieder jaar opmaakt. Onze nationale schuld is sedert acht jaren gestegen tot twee milliarden francs en de cijfers van het budget zijn voor de groote menigte moeijelijk genoeg om uit te spreken.

De Keizer en de Keizerin woonden gisteren in den schouwburg van de Porte St. Martin de eerste voorstelling bij van *La tireuse des cartes*, drama van den heer Mocquart, directeur van het Kabinet des Keizers. Er zijn, naar men zegt, in dit stuk een aantal toespelingen op de geschiedenis van den jongen Mortara.

De regter van instructie heeft een eisch van niet ontvankelijkheid gesteld in de zaak Montalembert.

— Door den Prins van Oranje, eenige genoodigden en de edellieden van de jagt vergezeld, reed de Keizer heden morgen ten negen ure uit, om eene jagtpartij in het bosch van Marly te houden.

— Het heden morgen uitgegeven bulletin wegens den toestand van Prins Jérôme luidde zeer gunstig.

— Zoo als gemeld is, vergadert het Congres den 19 januarij, en wel onder het voorzitterschap van graaf Walewski. De vereeniging der 22 gevolmagtigden zal in het hôtel van het Ministerie van buitenlandsche zaken in dezelfde salons plaats hebben waar het Parijzer Congres ten jare 1856 gehouden werd.

— Men zegt dat de generaal Leboeuf, een der jongste maar tevens der verdienstelijkste onder de divisie-generaals, die zich in Afrika, de Krim en Italië onderscheiden heeft, tot inspecteur-generaal der artillerie benoemd zal worden, ter vervanging van den generaal de Lahitte, die tot eersten honorairen inspecteur van dat korps is benoemd. Reeds heeft hij verschillende belangrijke verbeteringen bij dat wapen ingevoerd.

— Heden had hier de plegtige begrafenis van den heer Chauvin de Lenardière, afgevaardigde in het Wetgevend Ligchaam, plaats.

— Sedert het invallen van den dooi is het aantal der ijsschollen welke de brug der Saints Péres doorgedreven zijn ontzettend. Iemand heeft die tot heden morgen toe op eene gezamenlijke zwaarte van 50 milliards ponden berekend. De ijsschollen worden nu echter zeldzamer en kleiner zoodat morgen de vaart gerust zal kunnen hervat worden.

— Den 20 dezer werd bij den generaal der nationale garde te Milaan een maaltijd gehouden, waar al de staf-officieren dier garde, de gouverneur Vigliani, de maire graaf Belgioso en eenige Fransche officieren aanzaten. Onder andere toasten werden er ook op Victor Emmanuel, den besten der Koningen, Keizer Napoleon III, het Sardinisch leger, de Italiaansche Unie en de bevrijding van het ongelukkige Venetië ingesteld.

— Uit Madrid schrijft men den 19 dezer dat het operatie-leger in Afrika op 80,000 man gebragt zal worden, terwijl het leger dat in Spanje blijft insgelijks 80,000 man bedragen zal, en de Regering, des noodig, bovendien nog 80 bataillons provinciale nationale militie onder de wapenen zou kunnen brengen. De Marokkaansche oorlog stelt de militaire hulpbronnen van Spanje in een werkelijk verrassend licht.

KEULEN den 23 December.

Den 20 dezer is hier in den ouderdom van 62 jaren overleden Franz Egon, graaf von Fürstenberg Stamhein, beroemd en geacht door zijne milddadigheid en kunstzin. Onder de menigvuldige door hem gestichte gebouwen wordt in de eerste en voornaamste plaats genoemd de herbouwde Apollinariskerk bij Remagen aan den Rijn.

— De antwoorden van Pruissen en Rusland, zegt men te Berlijn, op de uitnoodiging naar het Congres, zijn niet gelijkluidend. Pruissen blijft nog steeds de niet-interventie willen. Het Congres, wordt er bijgevoegd, zal een zuiver Italiaansch zijn, maar wanneer desniettegenstaande de eerste Ministers der Mogendheden naar Parijs gaan, dan is dit het gevolg der pogingen van Frankrijk en een nieuw bewijs hoe het, behalve het bekend doel van het Congres, hetwelk zeer goed door andere gevolmagtigden bereikt zou kunnen worden, voortdurend de vestiging van een Midden-Italiaansch Koningrijk begeert.

— Het adres aan den Prins Regent van Pruissen, waarbij hij, in naam van zeven millioen Roomsch Katholieke Pruissen, ernstig gebeden wordt niet toe te laten dat den Paus het wereldlijk gezag ontnomen of dat gezag geschonden worde, en derhalve den naar het Congres af te vaardigen Pruissischen gezant in last te geven zich, met al het gewigt dat Pruissen in de schaal leggen kan tegen de bekrachtiging van daartoe strekkende voorstellen te verzetten, is door de Aartsbisschoppen van Keulen, Posen en Gnesen, den Prins bisschop van Breslau en de bisschoppen van Trier, Munster, Paderborn, Culau en Ermeland geteekend en ingediend.

— Ook de boerenstand in den Zweedschen Rijksdag heeft eenstemmig besloten den Koning bij adres te verzoeken, dat hij in het Congres het regt der Italianen op zelfwetgeving krachtig doe ondersteunen.

— Het Hof van Weimar handhaaft zijnen ouden roem van aanmoediging der geleerden en letterkundigen. Tot bijwoning van de avondgezelschappen der Groothertogin worden thans bij afwisseling mannen van naam, onderanderen uit Jena genoodigd, die aldaar wetenschappelijke voordragten houden.

— Tot herinnering aan het vierhonderdjarig bestaan der Bazelsche Universiteit, die door Paus Pius II gesticht werd, wil men daar eene sterrewacht bouwen, de kosten waarvan op 60,000 francs begroot zijn, de helft van welke som bereids door inteekening gedekt is. Ook te Zurich hebben de erfgenamen van den fabriekant Kunz 20,000 francs voor het bouwen van eene sterrewacht geschonken, en zou de plaatselijke regering het ontbrekende aanvullen.

— De Hertogin Regentes van Parma vertoeft sedert eenige dagen in het Vorarlbergsche, om hare in het pensionaat der geestelijke zusters te Niederburg geplaatste dochter te bezoeken. De jonge Hertog Robert is met eenig gevolg te Zurich, terwijl de Groothertog Ferdinand van Toskane nog altijd in de villa Amsee verblijf houdt, van waar hij onlangs een uitstap naar Zwitserland maakte.

— Den 16 dezer verspreidde zich te Pesth het gerucht dat die hoofdstad in staat van beleg gesteld zou worden, om alle zoogenaamde demonstratien en manifestatien te sneller en krachtiger te kunnen te keer gaan. Tot hiertoe heeft zich dit, zoo ver men weet, nog wel niet bevestigd, maar het den vorigen dag gebeurde bewijst voldoende hoe de autoriteiten de algemeene stemming der gemoederen gevaarlijk genoeg achten om hunnen wederstand des noods tot het uiterste te drijven. De kerkelijke vergadering in het schoolgebouw werd toen door de politie uiteengedreven, terwijl de gendarmerie te paard de plaats voor het gebouw zuiverde, waarbij de eerstgenoemde genoodzaakt was van hare blanke wapenen gebruik te maken. De vergaderden gingen dan ook alleen onder de verklaring uiteen dat zij niet dan voor het geweld weken. Ofschoon Weener dagbladen slechts van één in hechtenis genomen student spreken, blijkt uit andere berigten dat verscheiden personen in hechtenis genomen en naar het raadhuis overgebragt zijn, maar men door de sterke gisting onder de bevolking genoodzaakt was hen weder vrij te laten, waarop zij als in zegepraal huiswaarts werden gevoerd.

Alle ware vrienden van Oostenrijk te Weenen betreuren het te Pesth voorgevallene en meenen dat men daar òf geene arrestatien had moeten doen, òf de in hechtenis genomenen niet op het geschreeuw der volksmenigte had moeten vrij laten. Hartelijk wenschen zij dus dat de Regering hoe eerder hoe beter tot een vast, bij voorkeur tot een verzoenend besluit, ten opzigte van Hongarije komen moge.

Na maanden lang vergeefsche pogingen is het de Oostenrijksche Regering eindelijk gelukt in sommige districten van Hongarije en Zevenbergen vertrouwde mannen tot overweging der nieuwe gemeentewet te vinden, maar reeds bij den aanvang hunner beraadslagingen verklaarden eenigen van die te Hermanstadt zich onbevoegd eene meening in naam der Natie te uiten, dewijl zij hun mandaat niet van deze ontvangen hadden. Ook te Presburg, eene stad die nooit voor wederspannig gehouden is, weigerden verscheiden der benoemden, waaronder zeer aanzienlijke, aan de beraadslagingen deel te nemen, omdat, huns inziens, de Rijksdag alleen tot het ontwerpen van eene nieuwe gemeentewet bevoegd is.

— Uit Servië luiden de berigten treurig. Vorst Milosch leeft niet alleen met de suzereine Mogendheid en haren vertegenwoordiger, den pacha van Belgrado, maar ook met de buitenlandsche Consuls, in onmin en geeft aanleiding tot talrijke klagten.

— Nadat de Russische Regering de som van drie millioen zilveren roebels tot tegemoetkoming dergenen bestemd had die door het beleg van Sebastopol en de naburige plaatsen schade geleden hadden, is graaf Stroganoff derwaarts gekomen, om de noodige schikkingen te treffen. De bewoners van Sebastopol hebben 57 per cent, die der omstreken en die te Simferopol, Eupatoria, Kertsch enz. tusschen de 15 en 20 per cent van het daar verlorene terug ontvangen.

BRUSSEL den 24 December.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft deze week uitsluitend gewijd aan de discussie over het rapport, betreffende de enquête in de zaak der jongste verkiezingen te Leuven. Uitgenomen eenige personele feiten en van tijd tot tijd een heftigen uitval van eene der partijen, die dan meestal door de tegenpartij even heftig werd beantwoord, heeft de discussie weinig opgeleverd wat de algemeene belangstelling kon bevredigen. De uitkomst der enquête en de gevolgtrekking daaruit opgemaakt, ten aanzien van ongeoorloofde tusschenkomst en omkooping van wege de geestelijkheid, werd bijna op dezelfde wijze en op dezelfde gronden, als reeds in de vorige week was geschied, van de eene zijde bevestigd, van de andere zijde ontkend. Een van de welsprekendste leden der regterzijde, de heer Dechamps, heeft in de zittingen van dingsdag en woensdag eene uitvoerige pleitrede tegen de conclusie van het rapport gehouden, waarin hij o. a. de kieswet van 1848 heftig heeft aangevallen. Niet onjuist was overigens zijne bewering dat de Kamer zeer te regt steeds had gehuiverd gebruik te maken van haar regt van enquête; zamengesteld uit politieke mannen, verschillend van meening en door hartstogt bezield, kan zij nooit op het gebied der magistratuur treden, zonder gevaar te loopen van een onregtvaardig vonnis te vellen.

De heer Devaux heeft, even als de heer Orts (president der commissie voor de enquête), de conclusie van het rapport en de bekende stellingen met de evenzeer bekende argumenten toegelicht. Laatstgenoemde bewees bovendien dat de afkeuring van den heer Dechamps der kieswet van 1848 van zeer jongen datum was, tenzij de clericale vertegenwoordiger de toenmaals gedane concessie heimelijk steeds als een politieke fout had beschouwd. Overigens ontwikkelde de heer Orts met veel duidelijkheid de feiten uit het rapport, en toonde aan hoe zij eene gezamenlijk beraamde, door geld ondersteunde tusschenkomst der geestelijkheid bij de verkiezingen constateerde; eindelijk deelde hij ten aanzien van de oprigting der beruchte veiligheidswacht niet onaardige bijzonderheden mede, waaruit bleek hoe weinig grond er is voor de bewering der behoudende partij dat die oprigting zou zijn geschied onder goedkeuring der plaatselijke regering, ja van den Minister van oorlog.

In de zitting van donderdag trachtte daarentegen de heer de Theux te betoogen dat niet één van de feiten, door de enquête geconstateerd, van dien aard was, dat de uitoefening van het kiesregt er in haar wezenlijk karakter door werd benadeeld. Men ziet: de

discussie draaide in denzelfden onveranderlijken cirkel rond. Den liberalen afgevaardigde uit Gend, den heer van den Peereboom, gelukte het niettemin om bij het bespreken der zaak niet zoozeer nieuwe denkbeelden te ontwikkelen, als wel de denkbeelden der liberale partij omtrent den staatkundigen invloed der geestelijkheid in een nieuwen, boeijenden vorm voor te dragen. Vooral de historische terugblik, door hem geworpen op den steeds afnemenden invloed der priesters in het staatkundige leven, was belangwekkend: en toen hij, met eene vingerwijzing naar Italië, waar men zich thans aan het staatkundig gezag der geestelijkheid onttrok, zijne landgenooten bezwoer zich niet te onderwerpen aan het wereldlijk gezag van een bisschop, toen hij de priesters opriep het geloof te redden en de leeken om de vrijheid te bewaken, daverde de Kamer van de toejuichingen der leden zoowel als van de toehoorders op de tribunes.

Vóór het einde dier zitting werd door acht leden een voorstel gedaan, strekkende om door de Kamer, alvorens zij uitspraak deed in de Leuvensche verkiezingen, de noodzakelijkheid te doen erkennen eener herziening van de kieswet, in dier voege dat de thans gewraakte misbruiken niet langer kunnen plaats vinden.

Dit voorstel werd evenwel in de zitting van gisteren teruggetrokken, naar aanleiding van de verzekering des Ministers van binnenlandsche zaken, dat de Regering eene herziening der kieswet voorbereidde, maar meer nog omdat de Kamer vóór Kersmis tot eene eindstemming in zake der Leuvensche verkiezingen wenschte te komen. Werkelijk is het tot die eindstemming gekomen, nadat de heer B. Dumortier nog eene van zijne gewone heftige redevoeringen had gehouden, ter verdediging van de geestelijkheid en om de Regering te beschuldigen dat zij van hare zijde de kiezers door subsidiën als anderzins omkocht om in haren geest te stemmen. Op deze aantijging werd door den heer Rogier, Minister van binnenlandsche zaken, kalm en met waardigheid geantwoord.

Bij de eindstemming werd de conclusie van het rapport (vernietiging der verkiezingen) aangenomen met 58 tegen 42 stemmen. Hierbij moet in aanmerking genomen worden dat van de 7 afwezige leden, 5 tot de liberale partij behooren; dat de liberale leden Pirmez en Dechentinnes tegen de conclusie gestemd en hunne medestanders H. de Brouckere, Grandgagnage en van Renesse zich aan de stemming hebben onthouden, terwijl daarentegen de geheele clericale partij, zonder ééne uitzondering, als een eenig man, tegen heeft gestemd. De Kamer is daarna tot 17 januarij eerstkomende gescheiden.

De Senaat heeft hare zittingen in deze week gewijd aan de behandeling en afdoening van eenige door de Kamer der Volksvertegenwoordigers aangenomen finantiële en begrootingswetten. De discussiën hebben weinig of niets van algemeen belang opgeleverd, behalve alleen de redenen door den heer Forgeur met veel energie aangevoerd om bij de Regering aan te dringen op de spoedige indiening van de nieuwe wetsontwerpen betreffende de militie en de regterlijke organisatie.

Per Telegraaf.

BATAVIA den 7 November.

(Per Overland-Mail.)

Koffij *f* 35½.

Suiker n.º 16 *f* 16.

Rijst. Blanke *f* 135.

Vrachten. Naar Nederland *f* 52½, naar het Kanaal £ 2, naar China $ 0.22.

Wisselkoers. Op Nederland *f* 103½. Op Londen *f* 11¼.

AANGEKOMEN SCHEPEN:

Telegraph, P. B. Rolufs, Geelong

Hendrika, U. H. Bonn, King George's Sound

Bilderdijk, M. Löschen, Rotterdam, l. v. Lissabon

Bellona, J. O. Kluin, Havanna

Grondwet, T. C. Kamminga, Zierikzee

Proteus, A. Kikkert, Rotterdam

Pieter Schoenmakers, J. J. van Varelen, King George's Sound

Copernicus, L. Visser, Rotterdam

Nederland en Oranje, L. F. van Ruyven, dito

Cornelia, G. de Vries, dito

De Ned. bark *Java*, kapit. S. S. van Dam, van Pangool vertrokken, is alhier met schade aangekomen.

LONDEN den 24 December.

Het gezamenlijk bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten is, volgens den laatsten wekelijkschen staat der Bank, met £ 102,510 verminderd en dat van den voorraad edel metaal met £ 1858 vermeerderd.

PARIJS den 24 December.

Er is eene vervolging ingesteld tegen den heer de Montalembert, wegens een artikel in le Correspondent.

Tot eersten gevolmagtigde van Zweden op het Congres is benoemd de heer Narden, vroeger gezant te Petersburg, en tot tweeden gevolmagtigde de heer Adelsward.

Frankrijk 3 pc. slotkoers 70.40.

MARSEILLE den 24 December.

De paketboot uit Konstantinopel is heden, drie dagen te laat, met tijdingen dd. 14 dezer, alhier binnengeloopen. Daaruit blijkt dat de Divan, na talrijke zittingen, tot het definitief besluit is gekomen, om, alvorens toestemming te geven tot de doorgraving der landengte van Suez, bij de Europesche Mogendheden op eene regeling van het staatkundig gedeelte dezer questie aan te dringen, en wel in dien zin, dat de integriteit van Turkije gewaarborgd worde. De heer de Thouvenel en de vertegenwoordigers van Sardinië, Rusland, Oostenrijk en Pruissen, hebben zich met deze transactie kunnen vereenigen. De nota's aan de Mogendheden zullen door den grootvizier en Fuad-pacha geredigeerd worden.

Men verneemt dat de Bulgaren, door Zeival-pacha onderdrukt, in massa naar Servië de wijk nemen. Naar men zegt zal Turkije zich in dit geval mengen.

In weerwil van de vermindering der appointementen van de hoogere ambtenaren, hebben de ambtenaren in geen drie maanden betaling ontvangen.

De Bey van Tunis heeft de geestelijke investituur ontvangen.

TURIJN den 23 December.

De Koning heeft heden het besluit geteekend, waarbij de heeren graaf Cavour en Desambrois tot Sardinische Commissarissen op het Congres benoemd worden. De heer Canofari, die naar Napels geroepen en tot tweeden gevolmagtigde der Beide Siciliën op het Congres benoemd is, vertrok heden van Turijn naar Napels.

Van goederhand verneemt men dat de kommandeur Jocteau tot gezant van Sardinië te Weenen bestemd is en in Zwitserland door den ridder Negri vervangen worden zal.

WEENEN den 24 December.

Graaf Rechberg, Vorst Gortschakoff en de baron von Schleinitz zullen slechts gedurende eenige weken aan het Congres deel nemen voor de behandeling der hoofdpunten.

PETERSBURG den 23 December.

Het Journal de St. Petersbourg meldt dat Prins Gortschakoff tot eersten gevolmagtigde op het Congres benoemd is; den 31 dezer zal hij de reis naar Parijs aanvaarden. Met den laatsten uit China 17 october vertrokken Russischen courier verneemt men het volgende: Het Russische gezantschap te Peking geniet eene volkomene veiligheid en vrijheid. Alle verontrustende geruchten dienaangaande zijn valsch.

MADRID den 22 December.

Gisteren zijn geene depêches uit Afrika ontvangen. De gezondheidstoestand is beter. De Baskische divisie zal in de eerste dagen van januarij naar Afrika vertrekken.

De Regering heeft ontdekt dat om niet en in het geheim Protestantsche geschriften onder de behoeftige klassen worden uitgedeeld. Zij heeft de overheden aanbevolen alles in het werk te stellen om het kwaad in zijne geboorte te stuiten.

MADRID den 23 December.

De Mooren hebben de Spanjaarden op den weg naar Tetuan aangevallen, om de voortzetting hunner werken te beletten. Prins Quesada heeft hen teruggedreven en de werken aan de kleine forten zijn voltooid.

LONDEN den 24 December.

KOLONIALE ARTIKELEN zonder handel. — OLIEN. Raap- 36/, Lijn- 27/6, Palm- 46/6. — Schotsch IJZER 57/6. — TALK 58/6, 58/.

LIVERPOOL den 24 December.

KATOEN. Heden werden afgedaan 5500 b. ⅛ lager bij de vorige week.

BERLIJN den 24 December.

ROGGE. Dec. 49; Voorjaar 48. — OLIE. Dec. 11¹/₁₆; Voorjaar 11⁵/₁₂.

PARIJS den 24 December.

Frankrijk 3 pc. 70.40; dito 4½ pc. 96.50. Crediet Mob. 841. Spanje, 1¾ pc. 33½.

LONDEN den 24 December.

De 3 pc. Geconsolideerden 95½. Rusland 5 pc. 110. Spanje 1¾ pc. 33⅜; dito buitenl. 3 pc. 46¼.

WEENEN den 24 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 79.20. Metall. 5 pc. 72.50. Wissel Londen *f* 124.50.

FRANKFORT den 24 December.

Metalliek 5 pc. 55¾; dito Nationale 5 pc. 61⅝. Spanje 1¾ pc. 31⅞; dito 3 pc. 41⅞.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 24 December.

Maandag ten 12 ure zal bij Z. M. den Koning eene audientie plaats hebben.

H. M. de Koningin is met Z. K. H. Prins Alexander heden middag ten 4½ ure, per gewonen spoortrein uit Rotterdam, van hare buitenlandsche reis binnen deze residentie teruggekomen. H. M. werd aan het station verwelkomd door Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, Z. D. H. den Hertog van Saxen-Weimar, den graaf van Randwijck en den Burgemeester der residentie.

— Bij den baron d'André, Fransch gezant, heeft morgen avond eene groote kinderpartij plaats.

— In de kerk van de H. Theresia alhier werd heden ochtend eene plegtige mis gevierd ter gelegenheid van het 25jarig jubilé als priester van den weleerw. heer A. Fentrop, kapelaan aan die kerk. Onderscheidene geschenken en blijken van deelneming zijn den geachten geestelijke overhandigd.

— Aan de spijskokerij van de Vereeniging van H. Vincentius is door een onbekende eene som van *f* 50 gezonden.

Rijkscommissie voor Statistiek.

(Zitting van 20 december 1859.)

Tegenwoordig de heeren J. Ackersdijck, voorzitter, M. M. von Baumhauer, J. T. Buys, E. van Voorthuysen, W. J. E. Smissaert, H. van Cappelle, C. W. Stavenisse de Brauw, P. W. Alstorphius Grevelink, J. M. Obreen, J. C. L. A. Nedermeijer van Rosenthal, H. A. van Dijk en J. L. de Bruyn Kops.

De Voorzitter deelde mede, dat sedert de laatste zitting onder anderen was ingekomen een schrijven van den Minister van Buitenlandsche Zaken, ten geleide eener uitgebreide verzameling van werken behoorende tot de officiële statistiek van Spanje; alsmede een schrijven van directeuren der Maatschappij tot redding van drenkelingen, waarbij ten geschenke wordt gezonden een volledig exemplaar der tabellarische overzigten van de reddingen, door de Maatschappij bekroond sedert hare oprigting tot in 1854.

Er werd daarop uitvoerig beraadslaagd over de voorstellen, welke aan de Regering zullen worden aangeboden voor eene nieuwe regeling van het onderwerp der bevolkingregisters. Die voorstellen zijn vervat in twee ontwerpen van Koninklijke besluiten, waarvan het eene bepalingen inhoudt omtrent het aanleggen en bijhouden van bevolkingregisters, en het andere algemeene voorschriften omtrent het doen van aangiften voor die registers.

Het eerste ontwerp beveelt de invoering van registers der personen, die in de gemeente hunne werkelijke woonplaats hebben, dat is die gewoon zijn aldaar verblijf te houden. Personen, die niet gewoon zijn in eene gemeente duurzaam verblijf te houden, worden ingeschreven in de gemeente, waar zij het langste gedeelte van het jaar plegen te verblijven. Voor elk huisgezin wordt een bijzonder blad bestemd, terwijl afzonderlijk levende personen als zelfstandige huisgezinnen zijn aan te merken. Het door het gezin bewoonde huis wordt in eene der kolommen aangeduid, zoodat bij verhuizing slechts eene geringe verandering noodig is en het huisgezin steeds vermeld blijft op het blad der oorspronkelijke inschrijving. Één of meer deelen van het register kunnen uitsluitend worden bestemd voor personen, die te zamen wonen in instellingen of gestichten, aan wier hoofd bestuurders staan. Geboorten, sterfgevallen en veranderingen in den burgerlijken stand der personen worden ambtshalve aangeteekend. Personen, die hunne werkelijke woonplaats in de gemeente vestigen, worden ingeschreven op vertoon van een getuigschrift van het bestuur der gemeente, die zij verlaten; of is de laatste woonplaats in de kolonien of buiten 'sLands geweest, op vertoon van andere legitimatie-papieren. Personen, die in de gemeente verblijven, zonder zich ter inschrijving aan te melden, worden na onderzoek ambtshalve ingeschreven, wanneer blijkt dat hun verblijf negen maanden heeft geduurd. Van elke inschrijving geschiedt kennisgeving aan het bestuur der laatste woonplaats. Afschrijving van hen, die de gemeente verlieten om zich in eene andere gemeente des Rijks te vestigen, heeft in den regel geen plaats, zoo lang niet het berigt is ontvangen, dat zij in hunne nieuwe woonplaats zijn ingeschreven. Komt evenwel dit berigt niet binnen drie maanden in, dan onderzoekt het bestuur der verlaten woonplaats, wáár de personen zich hebben gevestigd, en geschiedt de inschrijving ambtshalve indien dit onderzoek nog vruchteloos is, wanneer de afwezigheid langer dan negen maanden heeft geduurd. Personen, die de gemeenten verlaten om zich in de kolonien of buiten 's Lands te vestigen, worden op hunne verklaring afgeschreven. Bijzondere voorschriften geven aan, hoe te handelen, wanneer blijkt, dat personen, die de gemeente zonder verklaring verlieten, zich langer dan negen maanden buiten 's Lands ophouden, enz. — Geschillen omtrent de plaats wáár eene inschrijving of afschrijving geschieden moet, worden vereffend overeenkomstig art. 125 der gemeentewet en art. 147 der provinciale wet. — Van de toeneming en afneming van het cijfer der bevolking wordt dagelijks aanteekening gehouden in een zeer eenvoudig ingerigt *dagboek*. In eene afzonderlijke kolom van het register wordt, behalve enkele andere bijzonderheden, vermeld, of de ingeschrevenen hun wettig domicilie hebben in eene andere gemeente; de namen van zulke personen worden aan het bestuur dier gemeente medegedeeld en aldaar opgeteekend in een *domicilie-register*, tot dat einde in iedere gemeente aan te houden. De inschrijvingen in het bevolkingregister geschieden eenvoudig naar tijdorde: namelijk, elk nieuw gezin beslaat het blad, dat op het laatst beschrevene volgt. In gemeenten boven de 5000 zielen wordt het register gesplitst in deelen of reeksen van deelen, te onderscheiden naar de letters van het alphabet, waarmede de namen der hoofden van de huisgezinnen of afzonderlijk levende personen aanvangen.

Wanneer gemeenten uit meerdere dorpen of gehuchten bestaan, zijn de gemeentebesturen bevoegd, het bevolkingregister naar zulke afdeelingen te splitsen. Afschrijving in de registers geschiedt door de namen met eene roode lijn te onderschrappen. Het opslaan der registers wordt gemakkelijk gemaakt door een alphabetischen bladwijzer, die in gemeenten boven de 5000 zielen van tijd tot tijd lexicographisch wordt omgewerkt. Het aanleggen en bijhouden der registers wordt opgedragen aan de leden der gemeentebesturen, die door den raad zijn benoemd ter waarneming der betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand. Met het voorlichten der gemeentebesturen en het toezigt op het rigtig bijhouden der registers worden belast de hoofden der provinciale bureaux van statistiek, aan wie, even als aan de leden der Rijkscommissie, een persoonlijk onderzoek kan worden opgedragen.

Het andere ontwerp legt aan elk, die zijne werkelijke woonplaats, hetzij uit eene andere gemeente des Rijks, hetzij uit de kolonien of uit den vreemde in eene gemeente vestigt, de verpligting op, binnen drie maanden na de aankomst daarvan aangifte doen. Te gelijk worden zij, die eene gemeente met der woon verlaten, verpligt, hiervan eene verklaring te doen aan het bestuur dier gemeente, hetwelk hun een kosteloos bewijs der verklaring afgeeft. Elk hoofd van een huisgezin moet binnen drie maanden kennis geven van ieder lid dat in het huisgezin wordt opgenomen of daar uitgaat, inwonende dienst- en werkboden daaronder begrepen; deze verpligting vervalt echter, wanneer de kennisgeving langs een anderen weg gedaan is. Eindelijk wordt een ieder, door het gemeentebestuur daartoe opgeroepen, verpligt tot het doen der opgaven, vereischt ter invulling der bevolkingregisters. Overtreding dezer bepalingen wordt gestraft naar art. 1 der wet van 6 maart 1818 (Staatsblad n°. 12.)

Met deze beide ontwerpen, wier grond ligt in art. 140 der gemeentewet, heeft de Vergadering zich vereenigd. Daar zich evenwel in den loop der beraadslaging enkele punten voordeden, waaromtrent nog een onderzoek der subcommissie raadzaam voorkwam, is de eindbeslissing verdaagd tot in de gewone zitting van januarij.

ROTTERDAM den 24 December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden, naar aanleiding van een door de heeren van Swinderen en van Nispen gedaan voorstel, na eenige discussie beslist, *dat zij de spoorwegwet zal behandelen in den loop der maand januarij of in de eerste helft der maand februarij, op den dag daartoe nader door den heer Voorzitter aan te wijzen.*

Dit besluit werd genomen, nadat de behandeling der Staatsbegrooting was ten einde gebragt.

Hoofdstuk XI (*Departement van Kolonien*) werd na eenige discussie *aangenomen* met 29 tegen 2 stemmen, die van de heeren van Rijkevorsel en van Nispen van Pannerden.

Hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) is zonder beraadslaging en de wet op de middelen na eenige discussie, doch beide met algemeene stemmen *aangenomen*.

Niets meer te behandelen zijnde is de Vergadering daarop gescheiden.

[*Zie verder het uitvoerig verslag dezer zitting in ons Bijblad van heden.*]

Heden middag omstreeks drie ure is H. M. de Koningin, met Prins Alexander en gevolg, van Stuttgardt komende, deze stad gepasseerd. H. M. werd aan het station van den Rijnspoorweg verwelkomd door den wethouder den heer Joost van Vollenhoven, den Consul van Wurtemberg, enz. en heeft zich, door die heeren begeleid, naar het station van den Hollandschen spoorweg begeven om hare reis naar de residentie voort te zetten.

Naar wij vernemen, is heden bij Bestuurders van het Nederlandsche Zendeling-Genootschap alhier berigt ontvangen, dat dr. P. de Jong, adj. interp. leg. Warn., te Leyden, voor de benoeming tot Director van het Zendelingshuis bedankt heeft.

In weerwil dat de dooi aanhoudt, heeft men gisteren te Vreeswijk nog voortdurend de Lek te voet en zelfs met rijtuig gepasseerd.

De Waal is te Hulhuizen den 23sten, des morgens ten 5¾ ure, losgeraakt en doorgedreven.

Den 23sten geraakte het ijs in het Pannerdensche kanaal, des morgens ten 5¾ ure, even in beweging; doch bij het losgaan van de Waal zette het ijs zich weder vast. Waterhoogte ten 8 ure, te Pannerden 10.03 el boven A. P. Te Arnhem, te Wijk bij Duurstede en te Vreeswijk het ijs steeds vast. Waterhoogte ten 8 ure, te Wijk bij Duurstede 3.95 el boven A. P. en te Vreeswijk 2.52 el boven A. P.

Te Gorinchem het ijs vast; waterstand bij hoog water 1.88 el en bij laag water 1.84 el boven A. P.

Ten gevolge van den ingevallen dooi is de buitengewone rivier-correspondentie ingesteld.

Telegrafische berigten van 24 December.

Keulen 24 december, 's morgens 8 ure. Sedert 's nachts ten één ure veel drijfijs. Te Mainz dreef in den nacht van den 22sten op den 23sten veel Neckar-ijs voorbij. Op de Main het ijs nog vast. Te Oberwezel geraakte het Rijn-ijs den 23sten, 's morgens ten 10½ ure, wederom in beweging; het dreef te Lurley niet voorbij, maar schoof daar opeen tot 25 voet aan den peilschaal. Van Coblenz wordt berigt, dat den 23sten, 's morgens ten 8 ure, het ijs in beweging was.

Arnhem 24 december, 's morgens 8 ure. Het ijs vast, overtogt met de pont door eene sleuf. 's Morgens 11 ure 20 minuten. Het ijs te Lobith en te Hulhuizen is opgeruimd. Te Pannerden is het ijs in beweging geweest, doch opeen geschoven en weder vast geraakt.

Deventer 24 december, 's morgens 8 ure. Het ijs vast, waterstand 3.16 el boven A. P.

Katerveer 24 december, 's morgens 8 ure. Het ijs vast, overtogt met de pont, waterstand 0.56 el boven A. P.

Kampen 24 december, 's morgens 8 ure. Het ijs vast, dik ruim 5 duim, waterstand 0.25 el boven A. P.

(*St.-Ct.*)

Bij Koninklijke besluiten is tot burgemeester der gemeenten Veere c. a. en Vrouwepolder c. a. benoemd mr. J. Snijder; de benoeming van C. Kruys Gz., burgemeester van Vriesenveen, tot secretaris dier gemeente bekrachtigd, en de heer mr. J. van der Feen, op zijn verzoek, eervol ontslagen als schoolopziener in het derde schooldistrict der provincie Zeeland.

Z. M. de Koning heeft den heer van der Hucht, majoor der dienstdoende schutterij der stad Haarlem, benoemd tot kommandeur van de orde van de Eikenkroon.

Het Staatsblad n.º 112 bevat een Koninklijk besluit van den 11 dezer, houdende wijziging van het Kon. besluit van den 29 september 1859 (Staatsblad n.º 103), strekkende om de in voornoemd besluit voorkomende woorden „linkerzijde van den IJssel" te vervangen door de woorden „regterzijde van den IJssel"; — n.º 113 de wet van den 13 dezer, tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, waartoe *f* 3,000,000 beschikbaar worden gesteld; — n.º 114 de wet van den 13 dezer, houdende wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1858; — n.º 115 de wet van den 13 dezer, tot wijziging van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1858; — n.º 116 de wet van den 13 dezer, tot verhooging van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1859; — n.º 117 de wet van den 15 dezer, tot afstand van Rijksgoederen aan de gemeente Vlagtwedde (Groningen); — n.º 118 de wet van den 15 dezer, tot vaststelling der begrooting der uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij voor 1860; — n.º 119 de wet van den 15 dezer, houdende goedkeuring eener dading betreffende Rijksdomeinen (platen in de Maas tegenover Schiedam); — ns. 121—128 de wetten van den 17 dezer, tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Friesland, Groningen, Drenthe en Limburg; — n.º 129 de wet van den 17 dezer, tot wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1859 (pensioenen enz.); — n.º 130 de wet van den 17 dezer, tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot van 1857; — n.º 131 de wet van den 17 dezer, tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1860.

Op grond van Zr. Ms. besluit betreffende de vierde tienjarige volkstelling is door den Minister van Oorlog aan de plaatselijke- en garnizoens kommandanten de last opgedragen om in de verschillende garnizoenen de telling te doen plaats hebben van de op den 31 dezer in de onderscheidene Rijks-militaire gebouwen, kazernes, hospitalen, infirmerien enz. gehuisveste personen.

Bij de Regering is eene klagte ingekomen dat door onderscheiden schippers van zeilvaartuigen slechts gebrekkig voldaan wordt aan het voorschrift van art. 1, 4de lid van het Koninklijk besluit van 28 junij 1858 (Staatsblad n.º 55), houdende dat zeilvaartuigen, geene zeeschepen zijnde, op reeden of stroomen ten anker liggende, van zons-ondergang tot zons-opgang *aan den grooten top* een helder wit licht moeten voeren. Naar aanleiding van deze klagte, heeft de Minister van Justitie de ambtenaren van politie uitgenoodigd om toe te zien en door hunne ondergeschikte beambten te doen toezien, dat gezegd voorschrift stiptelijk worde nageleefd, met herinnering, dat elke overtreding ten deze strafbaar is gesteld bij art. 16 van Zr. Ms. besluit van 9 december 1845 (Staatsblad n.º 68).

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn bij de dienst van den Rijkstelegraaf benoemd, tot telegrafisten der 3de klasse de leerlingen J. D. Hoekwater en H. M. A. A. Heymoolen.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de in den loop dezes jaars gelegde roode spitse ton in het Wieringer-Vlaak, tusschen de Noorder- en Middelton, verwisseld is met eene witte ton.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen gebragt:

Blijkens bekendmaking der Deensche Regering, heeft het sein voor ijsgang in het Kattengat, tot nog toe van den ouden lichttoren te Skagen vertoond, en bestaande in eene witte en blaauwe vlag, opgehouden. In plaats daarvan zullen voortaan, bij drijfijs in het Kattengat, in de Winga Skaergaard en in den ingang van Oeresund, seinen worden gegeven door middel van een toestel, daartoe gesteld op den nieuwen lichttoren te Skagen, welke seinen zoodra en zoo lang zullen vertoond worden, als het ijs verondersteld wordt de scheepvaart in die vaarwaters te beletten. De seinen bestaan uit zwarte tabletten op een wit bord gesteld in den muur van den lichttoren onder de galerij tegen het Skagerrak. Nadere aanwijzingen hieromtrent worden opgenomen in het tijdschrift: Verhandelingen en berigten betrekkelijk het Zeewezen, uitgegeven door den heer Jacob Swart te Amsterdam. Op den lichttoren van Hanstholm zal voortaan geen sein voor ijsgang in het Kattengat meer vertoond worden. In geval het lichtschip in het vaarwater van Laesö, om andere redenen dan om ijsgang zijne ligplaats verlaat, zal even als vroeger een roode ballon

op den ouden Skage-lichttoren geheschen worden. Het sein voor ijsgang in de Groote Belt en in de Baai van Aarhuus zal voor den vervolge bestaan in eene witte vlag met loodregte blaauwe streep aan den vlaggestok bij den lichttoren van Fornaes; gelijke vlag zal geheschen worden aan den vlaggestok nabij den Hjelm-lichttoren. ingeval van ijsgang in het noordelijk deel van de Groote Belt, en in het vaarwater ten westen van het eiland Hjelm.

Ten vervolge van het berigt aan zeevarenden nopens het licht op den nieuwen lichttoren te Ostende (voorkomende in de Staats-Courant van den 3 mei dezes jaars) is door de Belgische Regering ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat genoemd licht den 1 januarij 1860, met zonsondergang, voor het eerst zal worden ontstoken, en daarna alle nachten branden zal. (Miswijzing van het kompas 19° 18′ N. Westering.)

Uit kracht van de slotbepaling van het algemeen reglement, heeft de Synode der Nederlandsche Hervormde kerk, de consideratiën der provinciale kerkbesturen gevraagd, omtrent het voorloopig aangenomen navolgend gerevideerd art. 23 van het algemeen reglement, welk artikel, vooral in den laatsten tijd veel besproken, betreft de wijze der benoeming van ouderlingen en diakenen:

„Het regt tot benoeming van ouderlingen en diakenen en tot benoeming van predikanten berust bij de Kerk.

„Behoudens de verkregen regten van derden, oefent iedere bijzondere gemeente dat regt uit door den kerkeraad.

„Wanneer de volstrekte meerderheid van de meerderjarige niet bedeelde en niet onder censuur staande manslidmaten eener gemeente, niet korter dan één jaar bij haar als zoodanig ingeschreven, verlangt, dat de gemeente tot haar de benoeming van ouderlingen en diakenen op eene andere wijze uitoefene, vraagt zij dit schriftelijk bij den kerkeraad, en zal het provinciaal kerkbestuur de magtiging daartoe kunnen verleenen, na den kerkeraad der gemeente en het klassikaal bestuur, waaronder hij ressorteert te hebben gehoord.

„Na verkregen magtiging roept de kerkeraad de oud-ouderlingen en oud-diakenen op en ontwerpt, in vereeniging met dezen, een reglement van orde, dat, na goedkeuring van het klassikaal bestuur of, bij verschil daarover, door het provinciaal bestuur, in werking treedt.

„Geene gemeente zal tot de vorige wijze van benoeming mogen terugkeeren dan langs dezen zelfden wettigen weg."

In den toestand van het ijs voor Dordrecht was gisteren geen verandering gekomen; de overtogt met schietschouwen geschiedde vrij gemakkelijk. Achter het eiland was weinig drijfijs. Ten gevolge van den ongunstigen staat der wegen is gisteren nacht, een half uur van Katendrecht, een goederenwagen van den Belgische spoor omgevallen. Van ongelukken was nog niets bekend.

— De rivier de Merwede voor Gorinchem zat gisteren geheel vast. De overtogt geschiedde met schietschouwen.

— De officier van justitie te Gorinchem heeft berigt dat dezer dagen aldaar in omloop is gebragt en aan hem ingezonden een metalen stuk, vermoedelijk niet of niet geheel uit zilver vervaardigd, ter nabootsing van een Nederlandsch gulden, en alzoo valsch. De beeldenaar stelt het borstbeeld van Koning Willem II voor, met het daartoe behoorende omschrift; op de andere zijde staat het jaartal 1844. De nabootsing is zeer naauwkeurig, maar het stuk is ligter dan een gulden en eenigzins blaauwachtig van kleur, terwijl het randschrift, „God zy met ons", bijna onleesbaar is. Het vereischte nader onderzoek wordt bij het Muntcollegie ingesteld.

— Te Leyden is het bouwen eener nieuwe buitensocieteit Amicitia op den Stads vestwal naast de Rijnsburgsche school, aangenomen voor de som van ƒ 12,000, door J. P. Rietbergen, timmerman aldaar.

— Op 10 dezer, des voormiddags ten half twee ure, is door den directeur van het postkantoor te Amersfoort met de diligence van Floor & Co. naar het postkantoor te Amsterdam verzonden, aan het adres van jonkh. Gevers Deynoot te 's Hage, een paket brieven, waaronder een aangeteekende, inhoudende 1 bankbiljet groot ƒ 60 en een dito groot ƒ 25. Dit paket is door den conducteur der dienst tusschen Amersfoort en Eemnes verloren of aan hem ontvreemd, zonder dat tot dusver eenig spoor is kunnen ontdekt worden.

— De massa van het 6de en 7de perceel van het graven en de verdere werken van het Apeldoornsche kanaal is aangenomen door den heer J. Verhoef te Oosterbeek, voor de som van ƒ 34,000.

— Dezer dagen had te Rossum de herbesteding plaats van het afbreken der oude en het bouwen eener geheel nieuwe kerk ten behoeve der Herv. gemeente; aannemer werd de heer Baggerman te Est, voor de som van ƒ 18,890.

— Volgens bij den burgemeester der gemeente Wijhe gedane aangifte, is op 3 december jl. in de bus van het hulpkantoor der brievenposterij te Wijhe gestoken een behoorlijk verzegelde brief, geadresseerd aan den heer W. H. ten Brinke, Amstelhoek, Kerkstraat, n°. 629, te Amsterdam, waarin zich bevonden twee bankbiljetten, groot ƒ 25 en ƒ 40, welke brief niet aan het adres is bezorgd.

— Eergisteren is aan de Groningsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de geneeskunde de heer D. A. van Eichstorff Talma, na verdediging van een Akademisch proefschrift over *ulcus noma*.

— Sedert den 13 dezer, toen te Groningen nog 4 choleralijders onder behandeling waren, tot 20 dezer, zijn aangegeven als bijgekomen 4, hersteld 1, overleden 4, en waren dus nog onder behandeling 3 personen. Op één geval na, heeft deze ziekte sinds den 30 november jl. in die stad zich nergens geopenbaard dan in een zeker gedeelte er van, en daar nog wel in een zeer kleinen omtrek; weshalve de commissie van cholerazieken in overleg met de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt, beproefd heeft de frischheid en zuiverheid van lucht in de aldaar staande woningen ook nog door andere middelen te bevorderen, dan zij tot dusver gedaan had, en welke elders gunstige resultaten opgeleverd schijnen te hebben.

— Naar de opgave van Brusselsche dagbladen heeft de speelbank in de Belgische badplaats Spa in dit jaar de som van 1,360,000 francs opgebragt, dat is ruim 300,000 francs meer dan in 1858, zoodat de opbrengst ook dit jaar weder, gelijk telken jare, aanmerkelijk is toegenomen. Na aftrek der onkosten zal er voor dit jaar eene zuivere winst van omstreeks een millioen francs overblijven; hiervan komt 50 per cent aan de Belgische schatkist, 20 per cent aan de stedelijke kas van Spa en 30 per cent aan de aandeelhouders, welke het kapitaal der bank bijeen gebragt hebben.

— Ll. zondag avond werd te Emden (het toevlugtsoord van zoovele ballingen uit Nederland gedurende den 80jarigen oorlog) het 300jarig bestaan van de Gereformeerde Gasthuiskerk feestelijk gevierd. Tot 1559 was het eene Roomsche kerk en behoorde bij een daarnaast gelegen Franciskaner-klooster. De heer kerkeraad Hesse hield over dit een en ander eene schoone predikatie, die door eene groote menigte werd bijgewoond. 's Avonds had er een schitterend feestmaal plaats.

— Van Rendsburg wordt den 14 dezer gemeld, dat de vaart door het Eider-Kanaal, wegens reparatie aan sluizen, gedurende de maanden januarij en februarij aanstaande gestremd zal zijn.

Wij hebben heden avond onze Engelsche brieven en dagbladen van gisteren over Ostende niet ontvangen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 24 December.

OVERLEDEN: G. Visser, man van D. Joon, 30 j. — A. Klein, wed. E. Cevering, 42 j. — F. Sanders, jd., 62 j. — J. F. Meermans, z., 1 m. — W. F. Sensen, d., 7 j. — J. C. Poulie, jd., 56 j. — J. M. Hayemaye, wed. A. van Klaveren, 69 j. — F. W. Borsje, wedn. E. de Groot, 48 j. — A. P. van Bueren, jd., 72 j. — A. F. van Freychel, d., 4 d. — A. van Brugge, z., 1 m.

BEVALLEN: J. Sas, geb. Stuifzand, d. — R. Gastel, geb. Heida, d. — M. C. Fafré, geb. Leening, d. — E. van Assendelft, geb. Pesunt, z. — G. K. Schenk, geb. Hesseling, z. — J. P. Seton, geb. Thorn, z. — C. de Visser, geb. Zappey, d.

ONDERTROUWD: J. Wijnand, jm., 37 j., met M. W. Zuidmeer, jd., 35 j. — T. H. Haagen, jm., 24 j., met M. den Toom, jd., 19 j. — H. Polak, jm., 36 j., met S. Spetter, jd., 32 j. — W. Slier, jm., 24 j., met S. Kokernoot, jd., 26 j. — A. H. van Bergem, wedn., 36 j., met M. J. Hötten, wettig gesch. vrouw van F. Rabeling, 43 j. — H. Ruitenberg, jm., 25 j., met H. Droppert, jd., 22 j. — J. H. de Moré, jm., 25 j., met A. H. Randeraats, wed. P. S. Mewissen, 35 j. — J. Trommelen, wedn., 38 j., met P. Lap, jd., 26 j. — N. Doezie, wedn., 53 j., met J. G. van Ling, jd., 30 j. — P. W. Roggenbach, wedn., 74 j., met C. E. Ellinckhuysen, wed. H. F. A. de Haan, 40 j.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SAMARANG, het Ned. Barkschip Juno, k. H.W. Nicolaï. Adres de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Brikschip Jan van Galen, kapit. P. H. de Boer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BELFAST, het Nederl. Kofschip Harmanna, kapit. H. R Veling. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BERGEN in NOORWEGEN, het Nederl. Kofschip de Gier, kapit. W. F. Leicher. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BOSTON, het Pruissisch Barkschip Georg Carl, Kapit. C. Ziesmer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer, Hudig & Blokhuyzen en Wambersie & Zoon.

DUBLIN, het Nederl. Kofschip Hermannus, kapit. D. E. Hesse. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

HAVANA, Ned. Schoener Mina, kapit. Nieuwstraten. Adres de Cargadoors P. A. van Es & Co. alhier, of de Bevrachters Dorschlag & Gerbaulet.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

KANAGAWA, bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Krimpen aan de Lek, kapit. W. Ouwehand, om deze maand te vertrekken. Adres bij den Reeder Murk Leis, te Alblasserdam, en bij de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Maas, kapit. W. Post. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

MELBOURNE (Hobsons-Bay), het Ned. Barkschip Trijntje Fenna, kapit. Ingermann; vertrekt 20 Maart. Adres bij Jan Corver & Co., de Coning & Co. en de Vries & Co., te Amsterdam; P. A. van Es & Co. en Ch. Cornelder & Co., te Rotterdam, of bij de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.

NEW-YORK, het Bremer Barkschip Herzogin von Brabandt, kapit. A. Beling. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregat Kalamazoo, kapit. B. Taylor. Adres bij Wambersie & Zoon.

Te Amsterdam:

MELBOURNE (Hobsons-Bay), het Ned. Barkschip Stad Gouda, kapit. Breuning; vertrekt 15 Februarij. Adres bij Jan Corver & Co., de Coningh & Co. en de Vries & Co., te Amsterdam; P. A. van Es & Co en Ch. Cornelder & Zn., te Rotterdam, of bij de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.

PADANG (direct), voor Goederen en Passagiers, het Clipper-Fregatschip Zeelandia, kapitein W. Blaakhert. Adres bij de Cargadoors de Coningh & Co.

SOERABAIJA (direct) het gekoperd Nederl. Barkschip Koning Willem III, kapit. H. H. Zeylstra. Adres bij de Coningh en Co.

SYDNEY, het Ned. Barkschip Pantalon, kapit. Nepperus; vertrekt bij open water. Adres bij Jan Corver & Co., de Coningh & Co. en de Vries & Co, te Amsterdam; P. A. van Es & Co. en Ch. Cornelder en Zn., te Rotterdam, of bij de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, SAMARANG en BEZOEKIE, Vier Gebroeders, C. J. Bunk. — 4400 pic. Koffij, 7506 pic. Suiker, 400 pic. Tin en 150 pic. Rotting, N. H. M.

HULL, Ocean Queen, W. Farr. — 569 stav. en 457 pl. IJzer, W. Kolkman, te Dordrecht.

Dordrecht.

CARDIFF, William Henry, W. Mitchell. — 8964 stav. en 171 boss. IJzer, W. Kolkman.

Beurstijdingen.

AMSTERDAM den 24 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.	63 13/16	63⅞	63 13/16
„	dito dito 3 „	76		
„	dito dito 4 „	98		
„	Amort-Synd...3½ „			
„	Handel-Maats.4½ „	125½		
„	O. I. Leening 4 „	96¾		
„	Leen. Holl. Sp. 4½ „			
„	Rijn-Spoorw...4½ „			
„	Maats. v. Weld. 4 „			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½ „	52		
Frankrijk,	Certificaten....3 „			
Spanje,...	Buitenlands...1¾ „	32½	32 9/16	32 9/16
„	dito 3 „	43 13/16		
„	Binn. a ƒ 60003 „	41 15/16		
„	Amort. Schuld........			
„	Bew. v. Coup.........			
Portugal,	Oblig.........3 pCt.	43¾	43⅞	
„	dito 1856/59..3 „	42 5/16	42⅜	
„	dito Uitgest...			
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5 „	103⅞		
„	dito 1828/29..5 „	102⅛		
„	Cert. 1831/33..5 „	85¾		
„	dito 1840......4 „	81¼		
„	dito *Stieglitz*..4 „	81¼		
„	dito d.° Nieuwe 5 „	90⅝	90⅞	90⅞
„	dito d.° 1855 N.5 „	99⅝	99 11/16	99⅝
„	dito te Londen 4½ „			
„	dito v. Assign. 6 „			
„	Inschr. dito ...6 „			
Polen....	Aand. 1835.........ƒ	160¼		
„	Obligatien.....4 pCt.			
Pruissen,	Oblig...........5 „	102½		
„	Aand.......3½ „	204½		
Oostenr.,	Obl. *Goll. en C.* 5 „			
„	dito dito 4 „			
„	dito Met. Oude 5 „	54 5/16	54 5/16	54 5/16
„	dito N. te Ams. 5 „	73⅜	73⅝	
„	dito Nat. Met. 5 „	58⅞	59 1/16	59 1/16
„	dito Metall.....2½ „	28 15/16	29	28 15/16
„	Wen. Aa ƒ 250 4 „	274		
Brazilië,	1824, £ 100, 5 „			
Equador,	£ 100..........1 „	12½		
Venez..	Obligatien......3 „	26⅞		
„	Uitgestelde....1½ „	14⅛		
Grenada,	Obligatien....3½ „	15¾	15 13/16	
„	Uitgestelde....	4 13/16		
Mexico...	Obligatien......3 „	20⅜		
Illinois,	.....................7 „	81⅞		

Rusland, Cert. Admin. te Hamb. 5 pc., 90¼; idem 1859, 3 pc., 63 15/16; dito Spoorw. Actien, volgef., 5 pc., 223¼, 223½. Weener Bankactien ƒ 833, ƒ 834. Fransch Oostenr. Spw. Obl., bij Hope 3 pc., ƒ 122½. Engelsche Rijn ƒ 128.

Beleening 3, Prolongatie 4, Disconto 3.

De beurs was heden over het algemeen vrij vast, evenwel met weinig handel. Alleen in Oostenrijksche was eenige levendigheid.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63 13/16. Spanje, 1¾ pc., 32 9/16; dito Binnenl., 3 pc., 41 15/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 54¼; dito Nation. 5 pc., 59.

ROTTERDAM den 24 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅝		
„	Obl. H. Spoor 4½ „	99½		
Spanje,..	Obl. 3 pCt. nu 1¾ „	32 5/16		
Oostenr.,	Obl. in Metal. 2½ „	29⅛		
„	dito dito ....5 „	54⅜	54½	54 7/16
„	dito Nat. Met. 5 „	59⅛	59 3/16	59⅛
Venez.,..	Oblig. ....1½ „	14 3/16	14¼	

Met beperkten omzet verkeerde de beurs heden over het algemeen in vaste stemming.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARSELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten 3 ure: Nederlanden, Werkelijke Schuld, 4 pc., 97⅞. Rusland, Enkele Spoorweg-Aandeelen ƒ 223½; dito Obligatien te Londen, 3 pc., 64⅛; dito bij *Stieglitz* 1854, 5 pc, 90⅝; dito dito 1855, 5 pc., 99⅞. Oostenrijk, Nationale Metalliek, 5 pc., 59.

PARIJS den 23 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 70.25, 70.10, 70.45; dito op ult. 70.45, 70.20, 70.50; dito 4½ pc. a cont. 96.50; dito op ult. —; Bank-Actien 2880, 2885; Crediet Mob. 842.50, 835, 843.75. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 500, 496.25. Napels 5 pc. —. Spanje 1¾ pc. —; dito buitenl. 3 pc. oude — en nieuwe 44½; dito binnenl. 3 pc. 43⅜; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. —.

De stemming, welke aanvankelijk flaauw was, heeft zich later iets verbeterd. De 3 pc. Fransche fondsen sloten 15 centimes hooger dan gisteren.

LONDEN den 22 December.

3 pc. Consol. cont.	—	a	—	3 pc. Peru....	70	a	71
id. id. op tijd	95⅝	-	95¾	4½ pc. id. Urib.	82	-	83
5 pc. Oostenrijk	78	-	80	id. te New-Y.	80	-	82
4½ pc. België..	98	-	100	3 pc. Portugal.	45½	-	46½
5 pc. Braz. 1824	101	-	103	5 pc. Rusland.	108	-	110
id. 1829/39....	—	-	—	4½ pc. idem	100	-	101
id. 4½ pc. 1852	93	-	94	3 pc. Spanje...	44½	-	45½
idem 1858....	93	-	94	1¾ pc. idem...	33	-	33½
6 pc. Buen.-Ayr	77	-	79	idem Amort. ..	10½	-	11½
6 pc. Chili....	103	-	105	id. Cert. Coup.	4¼	-	4¾
3 pc. idem....	73	-	76	5 pc. Sardinië.	84	-	86
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	76½	-	77½
3 pc. idem ...	84	-	86	idem Nieuwe..	64	-	65
2½ pc. Holland.	65	-	66	4 pc. idem....	104	-	105
4 pc. idem....	99	-	101	3 pc. Venezuela	28	-	29
Ecuador	12	-	14	idem Uitgest..	14	-	15
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.13¾	a	14¼.
2¼ pc. Grenada.	16½	-	17½	idem 3 m.	11.15¼	-	15¾.
id. Uitgestelde	4¾	-	5¼	id. Rott. 3 m...	11.15¼	-	15¾.
3 pc. Mexico.	22½	-	23	id. Parijs kort....	25. 7½	-	15.
4½ pc. Peru...	91½	-	92½	idem 3 m....	25.32½	-	37½.

Binnenlandsche foudsen vast met veel handel. Van buitenl. waren nieuwe Turksche 6 per cents iets hooger; Mexikaansche mede vast.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 24 Dec.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.58¾	11.63¾
d.° 3/m.	11.56¼	—
Parijs ..	55 5/16	55 9/16
d.° 3/m.	55 3/16	—
Bordeaux.	55 1/16	55 5/16
Genua...	45½	—
Livorno..	38½	—
Napels ..	78½	—
Petersb. .	168½	—
Hamburg.	35 1/16	35 3/16
d.° 3 m. .	35	—
Antwerp .		1½ v
	6 weken.	Kort.
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen..	92	—
Triest...	91⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 24 Dec.

	2 maanden		zigt.	
Londen..	11.60	g	11.65	g
Parijs...	55 5/16	g	55 11/16	g
Bordeaux.	55	g	—	g
d.° ½ m.	55⅜	g	—	g
Genua ..	45½	g	—	g
Livorno. .	38¼	g	—	g
Napels ..	78½	g	—	g
Hamburg.	35	g	35 3/16	g
	3 maanden.		Zigt.	
Madrid ..	240	g	—	g
Cadix...	241	g	—	g
Sevillë ..	238	g	—	g
Bilbao ..	238	g	—	g
Lissabon .	40¾	g	—	g
Porto...	40¼	g	—	g
Petersb. .	168	g	—	g
	6 weken.		Zigt	
Weenen ..	92½	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g

Rotterdam ½

Speciekoers.

AMSTERDAM den 23 December.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten.......	ƒ —	a	ƒ —
Oude gerande dito.....	- 5.50	„	- 5.60
Tien Gulden Stukken...	- 9.60	„	- 9.70
Dito Eng. Souvereigns...	-11.65	„	-11.75
Dito Pistolen	- 9.50	„	- 9.60
Nieuwe Louis-d'Or.....			
Stukken van 20 francs..	- 9.25	„	- 9.35
Baren Goud en Specien	- 9½	a „	-10½ { pc. a ƒ 1442.60 per N. ℔ fijn.

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters............	ƒ 2.55	a	ƒ 2.60.
Fransche Kroonen..........	- 2.70	„	- 2.75.
Stukken van 5 francs.......	- 2.33	„	- 2.36.
Brabantsche Kroonen........	- 2.65	„	- 2.70.
Pruissische Daalders........	- 1.75	„	- 1.78.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 24 December.
(*Overzigt der Week.*)

KOFFIJ. Door het besloten water waren de omzettingen wel iets minder; de houders bleven echter zeer geretireerd, waardoor men goed ordinair Java niet minder dan 38½ c. per ceel kon koopen.

THEE. Door den geringen voorraad, welke vooral bleek uit den staat door heeren Pakhuismeesters uitgegeven, waren de houders weder moeijelijker in het verkoopen. Slechts voor de behoefte werd er alzoo iets gekocht.

SUIKER. Ruwe en Geraffineerd bij voortduring in eene zeer geanimeerde stemming, doch bij gebrek aan aanbiedingen was de omgang niet zeer belangrijk.

RIJST. Afdoeningen zijn hier niet gedaan; gepelde soorten houdt men wel zoo ferm.

SPECERIJEN nominaal op vorige prijzen.

TABAK. De afdoeningen gedurende deze week bestonden alleen uit 59 v. Maryland. De afloop der gehouden veilingen hebben wij reeds medegedeeld.

KATOEN. Niets omgegaan.

TIN. Banca. In de afgeloopen week hebben geene omzettingen plaats gehad en is de prijs nominaal ƒ 82½.

HUIDEN zonder omgang.

VETWAREN stil; de prijzen blijven onveranderd.

In HENNEP niets omgegaan.

SCHIEDAM den 24 December.

GRANEN. Rogge. De voorraad was op heden: 2736 last gedroogde en 3588 last ligt en ongedroogde. Gerst: 1650 last gedroogde en 627 last ongedroogde en 84 last Tarwe. Verkocht: 129 ℔ Libau ƒ 196 3/m. — SPOELING ƒ 1.50 per Ketel.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
24 dec. *Vier Gebroeders*, Bunk, Batavia (laatst v. Mauritius)
Céline Marie, Bomier, Redon
(Z. W.)

Hellevoet. *Aangek.*
24 dec. *Oncahaye*, Politz, Libau
(heeft boven de haven in het ijs gezeten, doch is met adsistentie weder vlot en op de Kanaalhaven gekomen.)
(Z., veel ijs.)

Brielle *Aangek.*
24 dec. *Ranger* (s), Londen
De *Admir. Ver-Huell* (s) is opgestoomd.
(Z.Z.W.—Z.W., veel ijs.)

Maassluis *Aang.*
23 dec. *Norfolk* (st), Goole, l. v. Brielle
(is 24 n. Goole vertr.)
(24 Z. W. — Weinig drijfijs in de rivier.)

Texel (N. W.) *Vertr.*
23 dec. *Ranger* (s), Londen
Collantes (s), dito
Viken, Johannesen, Christiania

Zierikzee *Aang.*
22 dec. *Clemens*, Persoon, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
21 dec. *Julie*, v. d. Steene, Cadix
22 *Duma*, Cosulich, Marianopel
Cavaliere Baumgartner, Soich, Zwarte Zee
Paul Marie, Leduc, Nantes
(heeft zware schade)

—o—

Bombay *Aangek.*
11 nov. *Jacoba Cornelia*, Rosenboom, Calcutta

Rio-Janeiro *Vertr.*
9 nov. *Amazone*, Fock, Batavia

Malta *Aangek.*
14 dec. *Sicco*, Potjer, Antwerpen
(16 uitgekl. n. Beyruth en Alexandrië)
Uitgeklaard.
13 *Vrede*, v. Rijn, Girgenti

Palermo *Aangek.*
13 dec. *Cornelia* (st.), Gibraltar

Livorno *Aangek.*
11 dec. *Rotterdam* (st.), Rotterdam
(vertr. 13 n. Napels)

Tarragona *Aang.*
11 dec. *Engelina*, Smith, Barcelona

Lissabon *Aangek.*
6 dec. *Hoop*, Ouwehand, Amsterdam

Liverpool *Aangek.*
21 dec. *Remelia Geertruida*, Katoen, Harlingen

Falmouth *Aangek.*
21 dec. *Gruno*, Klunder, Zante
22 *Anna Elisabeth*, Olsen, Galatz n. Amst.

Binnengeloopen.
19 *Hemmechina Vroom*, Kistenkas. Wyburg n. Bordeaux

Plymouth *Aangek.*
21 dec. *Hazard*, Ketelaar, Buenos-Ayres

Deal *Gepass.*
21 dec. *Ida Zijlker*, Hazewinkel, Livorno n. Amsterdam
22 *Hillechina*, Gruppelaar, Londen n. Genua

Ramsgate *Vertr.*
21 dec. *Henriette*, Stam, (v. Frankrijk) Clay
(na volbragte reparatie)

Sunderland *Aangek.*
20 dec. *Aimable Jeanne*, Couëdel, Rotterdam

Charlestown (Firth of Forth)
Aangekomen.
20 dec. *Onderneming*. Trip. Burnt Island

Travemunde *Binneng.*
21 dec. *Cornelia Jacoba*, v. d. Meer, Oporto
(wegens tegenwind)

Rotterdam 24 dec. Volgens telegrafisch berigt, is het barkschip *Brouwershaven*, kapit. P. Jansen, van Batavia naar Middelburg, heden middag in den besten staat ter reede van Vlissingen gearriveerd.

Delfzijl 20 dec. Door ijsgang alhier in de haven gekomen: *Antina*, Bruns, v. Hull n. Leer; *Fahrenheit* (st.), van Dantzig n. Emden; *Ida* (st.), van Dantzig, en *Ems* (st.), v. Hull, beiden n. Leer.

Ostende 22 dec. De Fransche brik *Dartagnan*, met granen van Nantes n. Duinkerken, is op de hoogte van Oost-Duinkerken gestrand en zwaar lek geworden.

Havre 20 dec. De Engelsche brik *Bona Fide*, van Taganrog n. Falmouth, heeft den 13 dezer op eene klip nabij de Sorlings gestooten en is gezonken, doch het volk gered en te Brest aangebragt.

Hull 22 december. De *Amalthea*, van Taganrog herwaarts bestemd, is op de Binks gestrand en zal geheel weg zijn.

Tonningen 21 dec. De Eider is vol ijs en zit sints eenige dagen bij Wollersum en ook voor een klein gedeelte beneden de stad vast. Men doet poging om den ijsdam door te breken.

Ystad 21 dec. De *Emilie*, kapit. Möller, v. Memel n. Londen, is op Sandhammar gestrand en vol water geloopen.

Fredrikshavn 22 dec. De *Emma*, Bollerup, met granen van Holbeck naar Leith, is gisteren bij Aalbeck gestrand en zal met de lading weg zijn.

Elseneur 22 dec. Van gisteren middag tot middernacht stormde het hier hard uit het Z., des avonds met sneeuwjagt. Het Groninger kofschip *Doethea Christina*, kapit. Poelman, met granen van Dantzig n. Amsterdam, is van deze reede afgedreven, heeft beide ankers verloren, op de oostpunt van Kronborg gestooten en is later bij Hjulebäkhuset, ¼ mijl N. van hier, op strand gezet, alwaar hetzelve tot aan het dek gezonken ligt.

Napels 17 dec. De brik *Maria Theresa*, kapit. Longobardo, van Alexandrië n. Falmouth, is lek te Castellamare binnengeloopen en zal vermoedelijk de lading gerst moeten lossen.

—o—

Gepraaid:
5 nov., op 17° NB. en 26° WL., eene Ned. brik, toonende Amst. collegievlag met n.° 353, zijnde de *Wildeman*, kapit. A. J. Driest, v. Amsterdam naar de Kaap de Goede Hoop.

—o—

22 december. De wind te **Falmouth** W. en te **Deal** W. N. W. — In den nacht van 20 op 21 dezer woedde in Duins een zeer hevige storm uit het Z.Z.W. tot Z. W., met zware sneeuwbuijen.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 25 dec.: 1ste getijde 4 ure 8 min.; 2de get. 4 ure 32 min.; — 26 dec.: 1ste get. 4 ure 49 min.: 2de get. 5 ure 13 min.

Arnhem. Waterhoogte 23 dec. 2.15 el.

Keulen. Rijnhoogte 23 dec. 4 v. 2 d. Rijnl.

AMSTERDAM den 24 December.
(*Overzigt der Week.*)

In Koffij ging weinig om; prijzen evenwel zeer vast.

Thee zeer goed gestemd.

Suiker. Ruwe. Hoewel de markt vast gestemd blijft, werden door de geretireerdheid der houders geene verkoopen van eenige beteekenis tot stand gebragt. Prijsnotering onveranderd. Van Geraffineerd zijn geene afdoeningen te melden. De prijzen zijn als volgt te noteren: N. S. R. sup. fijn ƒ40½, n.° 2 ƒ33, n.° 3 ƒ37; A. S. R. n.° 1 ƒ39½, n.° 2 ƒ33, n.° 3 ƒ37; B. & H. n.° 1 ƒ38, n.° 2 ƒ37; S. & T. n.° 1 ƒ39, n.° 2 ƒ37½; W. & Z. ƒ36 a ƒ36½; T. & C. ƒ36. Kandij zonder eenigen voorraad. Stroop en Basterd schaarsch.

Tabak. Van Maryland werden afgedaan 25 v. ex Kalamazzoo. De afloop der veilingen leverde een gunstig resultaat op. Even als vroeger bleek ook nu op nieuw dat Java op onze markt steeds eene eerste plaats bekleedt. Bij inschrijving werden nogafgedaan 545 p., hoofdm. RS, aangevoerd per Prins van Oranje. De voorraad bestaat uit: 2008 v. Maryland, 100 v. Kentucky, 19 v. Steelen, 3469 p. Java, 86 cer. St. Domingo.

Katoen in eene lusteloose stemming. Met uitzondering van 16 b. ongeslagen Surin. tot vaste prijzen is er niets omgegaan.

Verwwaren. Indigo zeer vast. De onlangs bij particulieren aangevoerde partijen zijn nu allen gelost en meerendeels aan de markt. In de andere artikelen is hoegenaamd geene verandering te vermelden; ten gevolge van de gestremde scheepvaart ging daarin niets om.

Meekrap wordt hoog gehouden en blijft de stemming voor dit artikel gunstig.

Vetwaren. Traan en Visch flaauw en zonder handel.

Sterke Dranken. Jeneverprijzen in het begin der week lager, doch door de vorst thans weder williger; Amst. proef ƒ16¾ a ƒ17; Amerik. dito ƒ17¼ a ƒ17¾. In de overige artikelen is niets omgegaan.

Rijst. Gisteren zijn wederom ca. 3500 b. gepelde uit de tweede hand tot vaste prijzen afgedaan. Van ordinaire soorten is de markt genoegzaam geheel opgeruimd.

Heden zijn in de tweede hand wederom afgedaan 2000 b. gepelde, tot vaste prijzen.

Tabak. Uit de eerste hand zijn heden afgedaan 24 v. Maryland, per Bremerhaven.

MIDDELBURG den 22 December.

Granen enz. Ten gevolge van de vorst zijn onze kaaijen en nagenoeg de helft der haven digt gevroren, waardoor alle aanvoer uit onze naburige eilanden is verhinderd, en daar verre de meeste onzer Walchersche landlieden om der bevroren wegen wille ook niet konden leveren, zoo ging er heden in den handel nagenoeg niets om. In de prijzen is ook geene noemenswaardige verandering op te geven. Men noteert Raapolie ƒ39, Patentolie ƒ41¼, Lijnolie ƒ34½ per vat op 6/w., op contant ƒ1 lager; Harde Lijnkoeken ƒ9½ per 104 stuks.

LONDEN den 22 December.

Suiker. W.-Ind. zeer vast. Omzet 398 v. Uit de hand zijn nog afgedaan 180 v. Porto Rico en Cuba tot 39/6 a 41/6 en 100 k. bruin Havanna tot 41/. Geraffin. vaster. Omzet 100 t. Crushed n.° 1 tot 33/ per Maart en 20 t. VO disp. tot denzelfden prijs. — Koffij vast en gevraagd. — Rum vast. Omzet 150 v. tot 1 11 a 2 1. — Thee zeer vast; ord. Congo 1/3 a 1/3¼. — Rijst. 1000 b. Bengaal bedongen 11/ en 200 b. Rangoon 7/3. — Peper vast; 200 b. Singapore vonden nemers tot d. 4. — Salpeter. Eng. Geraffineerd 1/ hooger. — Metalen. Schotsch IJzer 57/6. Banca-Tin 140/ a 141/. Zink vast. Omzet 150 t. tot £ 21.17/6. — Olien. Lijn- 27/3 a 27/6, Hull 27/, Terpentijn- flaauw 34/6. — Talk vast P Y C disp. 57/9, Jan./April 57/ a 57/3.

ANTWERPEN den 23 December.

Van Cacao zijn heden 45 b. St. Domingo verkocht. — Koffij zeer vast. In de eerste hand zijn afgedaan 1600 b. Rio zeilende tot geheimen prijs en 680 b. Santos tot 38 c. — Granen onveranderd. Rogge alleen lager. Men bedong ƒ8¾. — Van Katoen zijn 178 b. verkocht. — Huiden zeer vast. Omzet deze week 4000 gedr. B.-A., 1700 gez. dito en 1500 gez. Rio Grande. — Van Metalen vonden 13/m. kil. Amerik. Koper nemers. — Rijst. Gepelde gevraagd. Omzet 500 b. Moulmain. — Van Suiker zijn verkocht 125 k. Havanna en 15/m. kil. Crushed en van Verwwaren 1000 k. Extract van Campêche op levering.

HAVRE den 21 December.

Katoen. Omzet heden 500 b. disp. en 1200 a 1300 b. op levering. — Koffij blijft gevraagd. Omzet 90 b. Haïti tot fr. 71; 127 b. Rio tot fr. 71; 238 b. Santos op levering tot fr. 73 a 77 en 200 b. Natif Ceylon tot fr. 126. — Van Suiker zijn slechts 950 b. Fernambucq tot fr. 28 a 28½ verkocht. — Huiden. 1700 st. gez. Valparaiso bedongen fr. 81; 600 st. dito fr. 84; 1000 gez. B.-A. fr. 84; 396 gedr. Montevideo fr. 76 en 500 gez. New-Orleans fr. 61. — Van Carolina Rijst zijn 92 tiersj. verkocht tot fr. 32½ en 148 dito op levering tot fr. 32¼ a fr. 32½. — Wol. Voor 21 b. M.-V. en B.-A. betaalde men fr. 1.85 a 2.30 en voor 180 b. Cutch fr. 39¼.

HAMBURG den 23 December.

Koffij zeer vast. — Zink zonder omzet. — Raapolie in loco 23.10, per Mei 24.8. — Granen. Van Tarwe in loco slechts weinig voor consumtie afgeda n; buitenl. op de laatste prijzen gehouden. Rogge in loco onveranderd; Koningsb. per Voorjaar vast.

Advertentien.

Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, GEERTJE ROODZANT, in den ouderdom van vijf en vijftig jaren en vijf dagen.

Dirksland
20 *December* 1859. D.D DROOGENDIJK.

BEKENDMAKING,

ingevolge Art. 38 van het Wetboek van Koophandel.

De Notarieële Akte, betrekkelijk de door Zijne Majesteit den Koning goedgekeurde Wijzigingen in de Statuten der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, bij Besluit in dato den 9den November 1859, N°. 57, is in deszelfs geheel geplaatst in het Bijvoegsel der *Nederlandsche Staats-Courant van Donderdag den 22sten December* 1859, N°. 303.

Vierde Leesvergadering

van de Rotterdamsche Afdeeling der **Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen,** op Dingsdag 27 December 1859, des avonds ten zeven ure, in het Locaal in de Bierstraat.

Sprekers: Dr. **R. C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK,** van *'s Gravenhage*, en **JAN VAN BEERS,** van *Lier.*

Namens het Bestuur,
H. C. VERNIERS VAN DER LOEFF.
Secretaris.

Rotterdamsche Diergaarde.

BALLOTTAGE

op Vrijdag 6 Januarij 1860, des avonds ten zeven ure.
Opgaaf van **CANDIDATEN** tot en met Donderdag 29 December 1859.

Het NEDERLANDSCH ISRAËLIETISCH ARMBESTUUR alhier berigt hiermede, dat, na kennisgeving aan de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Gemeente, de **gewone driemaandelijksche**

SCHAALCOLLECTE,

ten behoeve zijner Armen, zal plaats hebben en door HH. LEDEN der Israël. Collectanten-Vereeniging alhier zal worden waargenomen, op *Woensdag den 28 December e. k.,* des voormiddags ten *tien* ure. Wordende gezegde Armen, wier behoeften veelvuldig zijn, **en onder de tegenwoordige omstandigheden** dringend hulp vereischen, in de loffelijk bekende liefdadigheid hunner Stadgenooten zeer aanbevolen.

Rotterdam den 23 December 1859.

VERKIEZING.

Talrijke KIESGEREGTIGDEN in het District **Dordrecht,** die er belang in stellen, dat de behartiging der dierbaarste belangen van hen en het Vaderland bij de Volksvertegenwoordiging worde toevertrouwd aan mannen van ondervinding en beproefde trouw, zagen met genoegen de **herhaalde aanbeveling** van het afgetredene Lid der Tweede Kamer, den Heer

Mr. P. A. SANDER,

tot vervulling van de in die Kamer bestaande Vacature, en de daarbij uitgedrukte meening, dat men hoopt en vertrouwt dat de bestaande bezwaren, waardoor dit gewezen Lid zich nu niet tot Kandidaat kan stellen, bij definitive benoeming zullen vervallen.

KIEZERS! Wanneer wij het verledene tot rigtsnoer voor de toekomst willen nemen en terugzien op hetgeen de Heer **SANDER** voor dit District deed, dan vinden wij in hem een waardig Vertegenwoordiger om onze gewigtigste, stoffelijke en zedelijke belangen te behartigen.

Wat willen wij meer?

Laat ons dan den man dien wij als zoodanig hebben leeren kennen, die zich steeds gelijk gebleven is in spreken en handelen, op nieuw afvaardigen, den pligt der dankbaarheid niet verzaken en toonen ware verdiensten op prijs te stellen.

Dordrecht 23 December 1859.

De KIEZERSVEREENIGING ***ORDE*** heeft in hare Vergadering van heden, tot **KANDIDAAT** gesteld voor het **Lidmaatschap** van de **Tweede Kamer der Staten-Generaal,**

Mr. P. Blussé van Oud-Alblas.

Dordrecht 16 *December* 1859.

Het Bestuur der Vereeniging,
F. VAN WAGENINGEN, *Voorzitter.*
D. W. STOOP, *Secretaris.*

AANBESTEDING.

De **Commissie voor het Burgerlijk Armbestuur te Rotterdam** is voornemens in het openbaar Aan te besteden op Dingsdag den 3 Januarij 1860, des avonds ten 7 ure, in het Oude Mannenhuis aldaar,

de levering van GAZ,

benoodigd in het Oude Mannenhuis en in het Stads Armhuis, voor den tijd van *drie jaren*, en zulks overeenkomstig de Voorwaarden van Aanbesteding, welke daarvan ter lezing liggen aan het Bureau van genoemd Armbestuur, in het Oude Mannenhuis, op de Hoogstraat te Rotterdam. De Commissie voornoemd,

H. C. VERNIERS VAN DER LOEFF, *Voorz.*
M. C. VAN DER LEEUW, *Secret.*

Vrijwillige Openbare VERKOOPING,

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, gevestigd te Charlois, op Zaturdag den 7 Januarij 1860, des vóórmiddags ten 11 ure, in het Gemeentehuis te Charlois, van: **Eene zeer goed beklante**

WAGENMAKERIJ,

bestaande in een hecht, sterk en uiterst gunstig gesitueerd **HUIS** met **Wagenmakerswinkel** en **Loods** annex, en **ERVE**, in welk PAND het voormelde Bedrijf sedert onheugelijke jaren met het beste gevolg is uitgeoefend, staande en gelegen op den Dorpe van Charlois, aan den Kerksingel, Kadastraal bekend onder Sectie B, n°. 151, groot 3 Roeden, 60 Ellen.

Te aanvaarden op den 1 November 1860, of zooveel vroeger als de Kooper met den Verkooper zal overeenkomen, en zijnde inmiddels ***uit de hand te Koop.***

Nader onderrigt ten Kantore van genoemden Notaris.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage:	9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.:	8.30, 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda:	10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam:	10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.:	6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk:	5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.:	7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk:	5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—,12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20,10.35,12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.30, 9.45,11.35, 12.30, 6.50,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZONDAG en MAANDAG

den 25 en 26 December 1859, N.° 307.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Avondzitting van Vrijdag 23 dezer.

In deze zitting zette de Eerste Kamer de beraadslaging voort over de wetsontwerpen betrekkelijk de Staatsbegrooting van 1860.

Hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*) werd met algemeene stemmen aangenomen, nadat de debatten over dat hoofdstuk op nieuw geopend waren, doch door de afwezigheid van den heer Fransen van de Putte, ook onmiddellijk daarna weder gesloten.

Hoofdstuk VI (*Departement van de Hervormde Eeredienst enz.*) en Hoofdstuk VII (*Departement voor de Roomsch Katholieke Eeredienst*) werden, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen goedgekeurd.

Bij de behandeling van hoofdstuk VIII (*Departement van Marine*) werd door de heeren Hartsen en van Swinderen den toestand van het dok te Willemsoord besproken. Eerstgenoemde had met genoegen vernomen uit de Memorie van Beantwoording des Ministers dat de toestand van het dok voldoende was, en vroeg of ook thans nog dezelfde gerust-stellende verklaring kon worden afgelegd. De heer *Minister van Marine* antwoordde hierop dat hij juist nu, na de vaststelling zijner Memorie van Antwoord, een berigt had ontvangen dat er een nieuwe scheur, thans een dwarsscheur, aan de landzijde van het dok was ontstaan, doch dat de president der dok-commissie reeds nu in deze scheur geen bezwaar ziet, aangezien zij enkel voortkwam uit het zoogenaamde zetten van het metselwerk op eene holle fundering: de zaak zou echter nog nader worden onderzocht. — De heer *van Swinderen* dit berigt betreurende, vreesde dat die scheur het gevolg was van het laten varen van het oorspronkelijk plan van fundering met beton; terwijl de scheur in de as van het dok volgens hem daardoor was ontstaan, dat de zijmuren te zwaar belast waren zonder evenredige belasting van het midden van het dok. Hij gaf dan ook in overweging om dat midden te belasten, nog alvorens men voortging de zijmuren van het dok op te trekken. — De *Minister van Marine* repliceerde, dat de fundering op roosterwerk door de commissie eerst na rijp overleg was aangenomen, na een onderzoek deswege buiten 's Lands ingesteld, en nadat de grond niet deugdelijk was bevonden voor eene andere wijs van funderen. Wat het tweede punt betreft, had de commissie tot het belasten van het midden der put niet kunnen besluiten, juist uit de vrees, dat, indien de zijmuren eens waren opgetrokken en men dan de ballast had weggenomen, een scheur zou ontstaan, die in dit geval zeer zeker onherstelbaar zou zijn. — De heer *Fransen van de Putte* vroeg den Minister 1°, of de kleinere stoomschepen, die aangebouwd werden, zouden dienen voor transportschepen tot overbrenging van materiëel en vooral van troepen bij spoedeischende expeditiën in Indië, en 2°, in welke verhouding de soldij van de mariniers stond tot de thans te verhoogen soldij van den militiën en vrijwilliger? De *Min. van Marine* antwoordde op het eerste punt (nadat de heer *Fransen* zijne meening had verduidelijkt, in dien zin dat hij bedoelde de transporten in Indië naar plaatsen in Indië, ten einde de marine van vele min aangename diensten te ontheffen), dat het de bedoeling der Regering was, om door aanbouw van kleine schepen in de bedoelde transportdienst te voorzien, en wat het tweede punt aangaat, dat in den loop van het jaar welligt eene kleine verhooging zou worden gebragt in de soldij van de mariniers, doch dat die verhooging kon worden gevonden uit de begrooting zelve. — Het hoofdstuk is daarna *aangenomen* met algemeene stemmen.

Hoofdstuk IX A (*Nationale Schuld*) werd aangenomen zonder discussie met algemeene stemmen.

Bij de behandeling van hoofdstuk IX B (*Departement van Finantien*) werd door den heer *Fransen van de Putte* aangedrongen op de verbetering van het postwezen met betrekking van het brievenvervoer tusschen België en Zeeland, en gaf de heer *de Kempenaer* in overweging, om de vrijheid te laten, de brieven te verzenden met elke mogelijke gelegenheid, mits aan die brieven vooraf de vereischte postzegels gehecht werden. — De heer *Minister van Finantien* antwoordde dat de gebrekkige dienst voor het Belgische brievenvervoer vooral ontstond uit vertragingen van de zijde van België, en dat de Regering nog dezer dagen bij de Regering van genoemd Land op verbetering ten deze had aangedrongen. Wat het middel aanging, door den heer *de Kempenaer* aan de hand gedaan, dit was reeds in 1851, bij de vaststelling der postwet, ter sprake gebragt, doch het was onmogelijk bevonden toe te passen zonder eene schier onmogelijke surveillance te houden op alle aankomende en vertrekkende rijtuigen, schepen en schuiten. — Na deze ophelderingen werd ook dit hoofdstuk met algemeene stemmen goedgekeurd.

Vier sprekers voerden het woord bij de algemeene beraadslaging over hoofdstuk X (*Departement van Oorlog*). De heer *van Rijckevorsel*, hulde brengende aan de rondborstigheid en openhartigheid, waarmede de Minister zijne plannen had blootgelegd, verklaarde ditmaal zijne stem aan de begrooting te zullen geven, zonder zich te willen uitlaten over de quaestie, of eene organisatie bij de wet al dan niet noodig ware. Indien hij de begrooting evenwel goedkeurde, hij deed het, omdat hij daaraan gaf het karakter van tijdelijk in verband met de tijdelijke omstandigheden van Europa en dus ook met den tijdelijken toestand, waarin ons Vaderland zich bevond; immers hij verklaarde ronduit, dat naar zijne meening eene zoo hooge begrooting voor oorlog, blijvend, voor de Natie te drukkend was, en dit te meer daar hij in het tegenwoordige Ministerie de strekking zag, om ook de andere gewone uitgaven te verhoogen. — De heer *Cremers* was, bij naauwgezette overweging, tot de overtuiging gekomen, dat de hoogere aanvragen tot verbetering van het lot van den soldaat, allezins gebillijkt en door de noodzakelijkheid gevorderd waren. Wat de legerorganisatie betrof, hij meende dat zij niet bij de wet behoorde te geschieden, want dat zij eer belemmeren dan den loop van zaken bevorderen zou; ook in het constitutionnele Engeland werd aan het uitvoerend gezag de meest mogelijke vrijheid van beschikking over de inrigting des legers gelaten. Op één punt intusschen ging de Minister, naar sprekers meening, te ver, namelijk in het stelsel van defensie. Hij kon niet goedkeuren dat dit stelsel werd uitgebreid, daar zulks, in tijden van vrede, de belangen van de ingezetenen en van de nijverheid in het algemeen benadeelde. Spreker verklaarde ten slotte vóór de begrooting te zullen stemmen; maar even als de vorige spreker behield hij zich daarbij zijne stem voor volgende jaren voor. — De heer *de Kempenaer* ondersteunde met kracht de plannen, zoo als die door den Minister waren ontwikkeld, en verheugde zich dat die Minister met moed de gebreken onder de oogen had gezien en de middelen tot herstel had aangewend. Hij zou dus dezen Minister met vreugde ondersteunen, doch drukte van den anderen kant de verwachting uit, dat de Ministers van Oorlog en van Binnenl. Zaken nu ook alle pogingen zouden in het werk stellen, om ten spoedigste de indiening der wetten op de militie en schutterijen te bevorderen. — De heer *Fransen van de Putte* verklaarde dat eene legerorganisatie bij de wet, hem, bij nadere overweging, onraadzaam is voorgekomen, ook daarom, omdat alsdan de verantwoordelijkheid des Ministers inderdaad zou overgaan op de Kamer der Staten-Generaal. De begrooting zou hij aannemen als een votum van vertrouwen, staat makende en vertrouwende op de verklaringen des Ministers.

Hierna heeft *de Minister van Oorlog* eene uitgebreide rede gehouden. In den aanvang van die rede verklaarde de Minister, dat hij niet kon aannemen het karakter van *tijdelijk*, hetwelk sommige sprekers aan zijne begrooting gegeven hadden; want dat hij zich verpligt achte te verklaren, dat de voorgedragen verhoogingen duurzaam zouden zijn, terwijl nog andere uitgaven, als tijdelijke, bovendien later zouden worden aangevraagd. Vervolgens trad de Minister in eene blootlegging van zijne plannen en in eene verdediging van de verschillende onderdeelen der aangevraagde verhooging. Hij besprak achtervolgens de legerorganisatie bij de wet, de verbetering van het lot van den soldaat, de uitbreiding die het leger zou ondergaan, de rede waarom de transporttrein op nieuw zou worden ingevoerd, de aanmaak van geweren, de verbetering der kasernen in verband ook met de tegemoetkoming aan gemeenten, het stelsel van defensie, en eindelijk het streven, om zoo spoedig doenlijk de wetten op militie en schutterijn tot stand te doen brengen. Wij onthouden ons van eene uitvoerige mededeeling dier rede, omdat zij is geweest, in volgorde en in gang van denkbeelden, eene herhaling der uitvoerige rede, door den Minister in de Tweede Kamer uitgesproken, zonder dat daarin is voorgekomen eenig nieuw element of eenige nadere bijzonderheid, die verdient te worden gereleveerd. — Het hoofdstuk X is daarna aangenomen met algemeene stemmen, en de Vergadering gescheiden tot heden ochtend ten 11 ure.

Zitting van Zaturdag 24 December.

In den aanvang dezer zitting heeft de heer *Michiels van Kessenich* rapport uitgebragt over een aantal adressen betrekkelijk de Noorder- en Zuiderspoorwegen, het kanaal van Holland op zijn smalst, en de aanvrage van de heeren Schretlen en Maxwils tot aanleg eener lijn van 's Hage naar Gouda. Ten aanzien van deze laatste aanvrage is de conclusie aangenomen van de commissie voor de petitiën, om van de Regering te vragen mededeeling van hare meening omtrent deze aanvrage.

De heer *Fransen van de Putte* bragt rapport uit over een adres van jhr. Rutgers van Rosenburg, eervol ontslagen ambtenaar ten postkantore te Amsterdam, over diens bekende klagte betrekkelijk zekere circulaire, uitgegaan van den directeur der posterijen: eene klagte, waaromtrent de Tweede Kamer tweemalen tot de orde van den dag was overgegaan. De commissie van petitiën stelde voor om dit adres te verzenden aan den Minister van Finantiën, met verzoek om inlichtingen. Over deze conclusie ontstond eenige discussie. De heer *Cremers* verlangde het adres vooraf te hebben gedeponeerd ter griffie, opdat de leden zich konden overtuigen, of de klagte van den adressant van dien aard was, dat de Kamer zich deze kon aantrekken. De heer *van Rijckevorsel* verklaarde het eens te zijn met het gevoelen van de groote meerderheid der Tweede Kamer, die deze zaak beschouwd had als niet te behooren tot de competentie der wetgevende magt. De commissie van petitiën, daarentegen, meende, bij monde van den heer *Michiels van Kessenich*, dat de zaak wel was van de competentie der Kamer. Bij dit verschil van meening stelde de heer *Cost Jordens* voor, om de beslissing over de conclusie uit te stellen tot eene volgende vergadering, waartoe werd besloten.

Daarna is in behandeling genomen Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting (*Departement van Kolonien*).

De heer *van Rijckevorsel* verklaarde tegen dit hoofdstuk te zullen stemmen, gelijk hij gedaan had onder alle Ministerien, omdat op de begrooting niet voorkwamen de uitgaven voor het werfdepôt te Harderwijk en voor de akademie te Delft. In de tweede plaats had hij met leedwezen des Ministers antwoord vernomen betrekkelijk de uitvoering van art. 60 der Grondwet; in het belang van den Staat en voor de eer van den Minister spoorde hij dezen aan om de bedoelde belangrijke wet ten spoedigste in te dienen. Evenzoo meende hij dat er nog andere onderwerpen waren, die regeling vorderden en waarvan hij alleen opnoemde de regeling der suiker-cultuur en der suiker-contracten. Spreker verklaarde ten slotte dat hij met deze opmerkingen geene hostile bedoeling tegen den Minister had, maar juist meende in zijn belang gesproken te hebben. — De heer *van Nispen van Pannerden* herinnerde dat ook hij sedert jaren op gelijken grond als de vorige spreker het XIde hoofdstuk had afgestemd en dat hij dit dus ook dit jaar doen zou, en dit te meer, daar de Minister ten vorigen jare scheen geneigd te zijn geweest de bedoelde uitgaven op de begrooting te brengen. Ook in de niet uitvoering van art. 60 der Grondwet lag voor den spreker een bezwaar en zijne stem tegen de begrooting wenschte hij ook te beschouwen als een verlangen dat de Grondwet werd nageleefd. — De heer *Fransen van de Putte* vroeg den Minister of de *f* 9,800,000 uitgetrokken als uitkeering uit de O.-I. middelen, tot kwijting der rente van de schuld ten behoeve van Indië aangegaan, door den Minister werden beschouwd als eene vaste bijdrage en niet als even onzeker als de overige bijdragen uit de O.-I. bezittingen. — De heer *van Beeck Vollenhoven* drong aan: 1°, op eene spoedige verbetering der regtspleging in Suriname, en 2°, op eene spoedige regeling der emancipatie, omdat de onzekerheid groot nadeel toebragt aan alle daarbij betrokken partijen. Hij verlangde dat inmiddels geene wijzigingen gemaakt werden in den bestaanden toestand, omdat daardoor de rust in de kolonie en de inkomsten der eigenaren in gevaar werden gebragt. Eindelijk vroeg de spreker met het oog op de gewigtige beslissing die de Kamer nog te nemen had, op hoe groot de Minister de uitgave raamde die voor de emancipatie der slaven gevorderd zou worden. — De heer *Minister van Kolonien* herinnerde, met betrekking tot de niet uitvoering van art. 60 der Grondwet, hoe moeijelijk de regeling dier zaak was; hoe de Grondwetgever zelf de regeling aan latere zorg had overgelaten; hoe de Minister een blijk heeft gegeven van zijn wensch om dat art. uit te voeren; hoe echter gebleken was dat er een naauw verband bestond tusschen de comptabiliteitswet in Indië en hier te Lande, en hoe de Tweede Kamer veel meer verlangde dan met een klemvol en met een goed bestuur in Indië bestaanbaar was. De zaak werd echter niet uit het oog verloren. Dat wil zeggen, de Minister kon geene bepaalde belofte afleggen, maar hij was bezig de zaak zoodanig te regelen, dat, naar hij hoopte, aller belang, en in de eerste plaats het Staatsbelang, naar behooren zou verzekerd zijn. Ten aanzien van de regeling der suikercultuur en contracten verzekerde de Minister dat die regeling door het uitvoerend gezag binnen zeer korten tijd plaats zou hebben. De vraag van den heer Fransen v. d. Putte werd in toestemmenden zin beantwoord, daar de Minister de schuld als zeker beschouwde. Met den heer van Beeck Vollenhoven achtte de Minister het dringend noodig, dat de regtspleging in W. I. verbeterd werd. De zaak was op dit oogenblik bij den Minister aanhangig en hij hoopte dat, wanneer de Minister weder gelegenheid zou hebben in deze Kamer te verschijnen, de heer van Beeck niet noodig zou hebben dezelfde vraag te herhalen. Ten aanzien van de wet tot emancipatie der slaven verklaarde de Minister dat die wet, voor zooveel van hem afhing, na het reces, bij de Tweede Kamer zou worden ingediend. De kosten der emancipatie berekende de Minister op ongeveer 15 millioen. — De heer *van Rijckevorsel* beantwoordde den Minister nog nader; hij bleef bij zijne meening dat het in het belang van den Staat en in dat van de eer des Ministers was om de comptabiliteitswet zoo spoedig doenlijk tot stand te brengen. Met betrekking tot de O. I. schuld, meende de spreker dat het antwoord des Ministers niet juist was geweest. Hij meende dat die schuld eigenlijk was eene fictive schuld, eene willekeurige splitsing. De rentebetaling uit de Indische kas was dan ook niet zeker, want die betaling geschiedde uit de opbrengst der producten, en was deze niet voldoende, gelijk onder anderen in 1848 het geval is geweest, dan werd die schuld ook niet ten volle betaald. — De heer *Minister van Kolonien* repliceerde dat naar zijn inzien het Staatsbelang dringender had gevorderd de maatregelen tot versterking en verbetering van het Indische leger; dat het van meer belang was om de suikercultuur en de suikercontracten te regelen en om aan de overdreven vrijheid van de drukpers in Indië een einde te maken, dan regeling der comptabiliteit vast te stellen. In ieder geval leverde het onderzoek der Staatscommissie goede waarborgen en goede resultaten op. De Minister herhaalde echter dat getracht zou worden aan het voorschrift der Grondwet te voldoen, maar, zonder zich daarachter te verschuilen, moest hij toch constateren dat de Grondwet ook nog vele andere wetten voorschreef die evenmin tot stand gekomen waren. Wat de O.-Ind. schuld betrof betoogde de Minister dat ze niet was fictief, maar eene werkelijke schuld, en dat, indien al in 1848 die schuld niet ten volle was betaald, de crediteur de waarde daarvan onder zich had en dat het ontbrekende in volgende jaren ruimschoots was teregt gekomen. De Minister hechtte des te meer aan het beginsel, dat het hier gold eene reëele schuld, omdat het onmogelijk scheen die schuld meer direct op de koloniën te vestigen en het moederland van de waarborgen van die schuld te ontheffen. — De heer *van Nispen van Pannerden* herinnerde, dat zijn tegenstand uitsluitend was gerigt tegen het niet brengen op dit hoofdstuk van uitgaven die in het Moederland gedaan werden, waarop de heer *Min. van Koloniën* antwoordde, dat het hier gold een verschil van gevoelen. De spreker beschouwde bij vb. de uitgaven voor het werfdepôt te Harderwijk en voor de akademie te Delft als Staatsuitgaven, de Min. als koloniale uitgaven, en uitgaven van dien aard waren er nog vele anderen die niet op de begrooting voorkwamen. — Nadat de heer *van Nispen* den Minister had verzocht na te lezen, wat hij zelf ten deze in een vorig jaar had geschreven en gesproken, werd de beraadslaging gesloten en het wetsontwerp *aangenomen* met 29 tegen 2 stemmen. *Tegen* stemden de heeren van Rijckevorsel en van Nispen van Pannerden.

Hoofdstuk XII (Onvoorziene uitgaven) lokte geene discussien uit en werd met algemeene stemmen *aangenomen*.

Bij de behandeling der wet op de Middelen, besprak de heer *van Andringa de Kempenaer* de hooge noodzakelijkheid dat eene meer gelijkmatige heffing van de grondbelasting tot stand kwam, daarbij aantoonende het ongelijkmatige aandeel dat in die belasting door de prov. Friesland werd gedragen. — De heer *van Rijckevorsel* constateerde even als vroeger dat, indien hij de wet op de Middelen aannam, hij niet geacht wilde worden goed te keuren de wijze waarop thans het batig slot in die wet werd opgenomen. Tevens uitte hij den wensch dat voortaan de renten voor de schatkistbiljetten werden uitgetrokken, hetgeen hij evenzeer regelmatig als voorzigtig achtte. — De heer *Minister van Finantien* antwoordde dat eene meer evenredige verdeeling van de grondbelasting hem hoogst billijk voorkwam; dat het echter eene zaak van groote moeijelijkheid was, die met vele andere belangrijke onderwerpen in verband stond. Overigens zou eerstdaags eene wet tot regeling van de grondbelasting aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Wat betreft het niet uittrekken van de renten voor de schatkistbiljetten, zeide de Minister, dat hij de stellige en bepaalde overtuiging bezat, dat men niet zou noodig hebben die biljetten uit te geven, en dat het dus eene noodelooze complicatie zijn zou het bedrag der renten daarvoor uit te trekken.

De wet op de Middelen werd daarna met algemeene stemmen goedgekeurd.

De Voorzitter deelde daarop mede dat hij het voornemen gehad had de vergadering tot nadere bijeenroeping te scheiden, doch dat de heeren van Swinderen en van Nispen hem een voorstel hadden toegezonden, strekkende om, aangezien de nadere inlichtingen door de Regering gegeven, betrekkelijk de kosten van aan te leggen spoorwegbruggen, in ruime mate de aandacht verdienen, en tevens de Commissie van Rapporteurs geene stellige verzekering kan geven, dat het volledig rapport over de spoorwegwet in de volgende week gereed zal zijn, de werkzaamheden der Vergadering te verdagen tot in de volgende maand, op den dag nader door den Voorzitter aan te wijzen.

Over dit voorstel ontstond eene wijdloopige discussie. De heer *Cremers* meende dat het gedane voorstel eigenlijk in zeker opzigt overeenkwam met dat van den Voorzitter, om de Vergadering tot nadere bijeenroeping te sluiten. Hij wenschte dus nader ingelicht te worden omtrent het verschil, dat bestaat tusschen het voorstel der twee leden en dat van den Voorzitter. — Hierop merkte de Voorzitter aan, dat hij geen voorstel gedaan had, en dat alzoo alleen aanhangig was het voorstel der twee leden. — De heer *Michiels van Kessenich* ondersteunde dat voorstel, op grond dat de Vergadering, alvorens uit een te gaan, behoorde te bepalen, wanneer de zoo gewigtige zaak der spoorwegen door haar zou worden afgedaan. — De heer *van Swinderen* (een der voorstellers) deelde mede dat het motief van het voorstel was gelegen in de waardigheid der Kamer, om zonder overhaasting en met bezadigdheid een zoo gewigtig vraagstuk af te doen, doch daarentegen ook te waken, dat die zaak niet tot onbepaalden tijd verschoven werd. — De heer *Cremers* erkende dat de Voorzitter geen voorstel gedaan, maar slechts zijn voornemen te kennen gegeven had om een voorstel te doen. Wat hem betreft, had hij liever gezien dat de Vergadering bijeen gebleven ware tot afdoening van de zaak der spoorwegen; daarvan zag hij echter thans de onmogelijkheid in, doch nu meende hij ook dat het voorstel niet kon worden aangenomen, omdat het reglement van orde aan den Voorzitter het regt toekent, de Vergadering bijeen te roepen, zoo dikwerf hij dat noodig keuren zal. In ieder geval echter zou hij de behandeling der zaak liever zien vastgesteld in de maand van februarij dan in die van januarij. — De heer *van Andringa de Kempenaer* daarentegen, ondersteunde het gedane voorstel; doch met het oog op het afgelegene van sommige provincien in het tegenwoordige saizoen, wenschte ook hij liever dat de behandeling der spoorwegwet werd uitgesteld tot in de maand februarij. — De heer *Tonckens* ondersteunde het gevoelen van den heer Cremers; ook volgens hem, moest men aan den Voorzitter den tijd van bijeenroeping der Kamer overlaten. Mogt de Kamer echter eene beslissing nemen, dan gaf ook hij de voorkeur aan de oproeping in de maand februarij. — De heer *Minister van Binnenlandsche Zaken* meende te moeten ondersteunen het voorstel der twee leden. Ongelukkigerwijs was door de spoorwegwet eene groote gisting door het Land ontstaan. Er heerschte oneenigheid en lage hartstogten waren in het spel gebragt. Het was dus van hoog belang de zaak zoo spoedig doenlijk tot een einde te brengen en de Minister gaf zelfs aan de Kamer in bedenking, of niet hare waardigheid het vorderde, om de zaak niet onbepaald uit te stellen. De Minister zag in het gedane voorstel geene andere strekking, dan dat de Kamer besluite, om in eene bepaalde maand zoo mogelijk tot een besluit over de spoorwegzaak te komen, en op dien grond wenschte de Regering het gedane voorstel te ondersteunen. — De heer *van Nispen van Pannerden* (een der voorstellers) bragt eene wijziging in hun voorstel, strekkende, dat de Kamer zou bijeenkomen in de volgende maand of in de eerste helft der maand februarij, op een dag nader door den Voorzitter aan te wijzen. Tot toelichting van het voorstel zelf, zeide de spreker nog dat het hier gold eene zaak van grooter algemeen belang nog, dan welligt de Minister van Binnenlandsche Zaken zelf dacht. Het wetsontwerp was in de sectiën onderzocht, maar het verslag moest nog gesteld en geresumeerd worden. De juiste dag waarop het gereed zou zijn, was nog niet te bepalen, en nu had het voorstel de strekking, om dat werk niet onbepaald te doen verschuiven. Zoodra de zaak in staat van wijzen was, moest de zaak ook worden afgedaan. Dit vorderde de eer en de waardigheid der Kamer. — De heer *de Vos van Steenwijk* wenschte niet te treden in de innerlijke waarde van het voorstel, maar achtte het zoo in strijd met art. 10 van het reglement van orde, dat hij meende dat er geene gronden aanwezig waren om het voorstel aan eene stemming te onderwerpen. — De heer *Cremers* wenschte de Regering niet te bemoeijelijken en zou zich dus onthouden van verderen tegenstand tegen het voorstel. Hij merkte intusschen nog op dat de Minister had gesproken van hartstogten die opgewekt waren; hij meende dat, indien een ander voorstel werd gedaan, de hartstogten gelijkelijk zouden zijn in beweging gebragt, doch dan van eene andere zijde. Wat de zaak zelve betreft, meende hij, dat zij zóódanig in verband stond met het plan tot doorgraving van Holland op zijn smalst, dat hij de behandeling der spoorwegwet zou wenschen te zien uitgesteld, tot na de afdoening der doorgraving door de Tweede Kamer. — De heer *van Eysinga* meende dat alle leden zoowel als de Regering hetzelfde verlangden, nl. om de zaak niet onbepaald uit te stellen, doch zoo spoedig doenlijk af te doen. Hij meende dat de Kamer verkeerde in buitengewone omstandigheden, en daar het reglement van orde voor gewone omstandigheden was geschreven, kon men het gedane voorstel in alle gerustheid aannemen. — De heer *v. d. Lek de Clercq* daarentegen verlangde dat aan den Voorzitter bleef opgedragen de bepaling van den tijd der bijeenroeping, en zulks te meer daar de Voorzitter ten deze in overleg zou kunnen treden met de Regering en de oproeping zou doen op den tijd, waarop het belang van de zaak en het belang van het Vaderland dit vorderen zou. — De heer *Sasse van Ysselt* verklaarde zich voor het voorstel en hoopte dat de Kamer niet zou deelen in het gevoelen van den heer de Vos van Steenwijk, om als het ware over te gaan tot de orde van den dag over een voorstel door leden van de Kamer gedaan, daar zulks een gevaarlijk antecedent zou zijn.

Niemand meer het woord vragende, wordt de beraadslaging gesloten en het voorstel aangenomen met 22 tegen 7 stemmen.

Voor stemden de heeren van Sasse van Ysselt, van Eysinga, Beerenbroek, Sassen, van Beeck Vollenhoven, van Aylva van Pallandt, van Andringa de Kempenaer, Blankenheym, Fransen van de Putte, van Swinderen, Cost Jordens, van Heeckeren van Wassenaer, de Villers de Pité, van Nispen van Pannerden, van der Oudermeulen, Bosch van Drakestein, van Goltstein van Oldenaller, Hartevelt, van Rhemen van Rhemenshuizen, Michiels van Kessenich, Taets van Amerongen tot Natewisch en de Voorzitter.

Tegen stemden de heeren van der Lek de Clercq, Borski, van Rijckevorsel, de Vos van Steenwijk, Cremers, Tonckens en Hartsen.

Er is alzoo beslist dat de Eerste Kamer de spoorwegwet zal behandelen in den loop der maand januarij of in de eerste helft der maand februarij, op den dag daartoe nader door den heer Voorzitter aan te wijzen.

Niets meer aan de orde zijnde is de Vergadering gescheiden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

... ste Kamer.

Zitting van Vrijdag 24 December.

... 1880.

...

Zitting van Zaterdag 25 December.

...